Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 17. maja 2013*

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Evropski trg cevi za uporabo v pomorstvu — Odločba o ugotovitvi kršitve člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP — Določanje cen, razdelitev trga in izmenjava poslovno občutljivih informacij — Odgovornost za kršitev — Globe — Smernice o načinu določanja zneska glob iz leta 2006 — Legitimno pričakovanje — 10-odstotna zgornja meja — Olajševalne okoliščine — Sodelovanje“

V zadevi T-146/09,

Parker ITR Srl s sedežem v Venianu (Italija),

Parker-Hannifin Corp. s sedežem v Mayfield Heights, Ohio (Združene države), ki jo zastopajo B. Amory, F. Marchini Càmia in F. Amato, odvetniki,

tožeči stranki,

proti

Evropski komisiji, ki so jo sprva zastopali N. Khan, V. Bottka in S. Noë, nato Bootka, Noë in R. Sauer, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2009) 428 final z dne 28. januarja 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/39406 – cevi za uporabo v pomorstvu) v delu, v katerem se ta odločba nanaša na tožeči stranki, in, podredno, predloga za odpravo ali občutno znižanje globe, ki jima je bila naložena z navedeno odločbo,

SPLOŠNO SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi J. Azizi, predsednik, M. Prek in S. Frimodt Nielsen (poročevalec), sodniki,

sodna tajnica: J. Weychert, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. aprila 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

Dejansko stanje spora

Sektor cevi za uporabo v pomorstvu, namenjenih za nafto in plin

1 Cevi za uporabo v pomorstvu se uporabljajo za natovarjanje sladke ali obdelane surove nafte in drugih naftnih proizvodov s plavajočih objektov (na primer boj, ki so običajno zasidrane na morju in se uporabljajo kot privez za tankerje, ali plavajočih proizvodnih in skladiščnih enot, ki so sistemi plavajočih cistern, rabljeni za pridobivanje nafte ali plina iz bližnje plavajoče enote za njuno obdelavo in skladiščenje do natovarjanja na tanker), na plovila in nato za raztovarjanje teh proizvodov s teh plovil na plavajoče objekte (na primer boje) ali objekte na kopnem.

2 Cevi za uporabo v pomorstvu se uporabljajo *offshore*, to je v vodi ali bližini vode, medtem ko se industrijske ali zemeljske cevi uporabljajo na kopnem.

3 Vsaka napeljava cevi za uporabo v pomorstvu je glede na posebne potrebe kupcev sestavljena iz več standardnih cevi, posebnih cevi, ki imajo na obeh koncih spoja in dodatne naprave, kot so ventili, prenosni terminal in plavajoča oprema. V obravnavani zadevi izraz „cevi za uporabo v pomorstvu“ zajema te dodatne naprave.

4 Cevi za uporabo v pomorstvu uporabljajo naftne družbe, proizvajalci boj, pristaniški terminali, naftna industrija in vlade, kupujejo pa se bodisi za nove projekte bodisi zaradi zamenjave.

5 Pri novih projektih plinski terminali ali drugi končni uporabniki praviloma najamejo podjetje za inženiring (imenovano tudi „proizvajalec opreme“, „proizvajalec OEM“ ali „opremljevalec“) za gradnjo ali napeljavo novih naprav za distribucijo nafte, kakršne so sistemi priveza na eno mesto ali plavajoči objekti za črpanje, skladiščenje in raztovarjanje. Za take projekte opremljevalec od proizvajalca kupi celotno opremo cevi za uporabo v pomorstvu.

6 Ko so te cevi za uporabo v pomorstvu napeljane, je treba posamične dele zamenjati v obdobju od enega do sedmih let. Nakup cevi za uporabo v pomorstvu za zamenjavo (imenovane tudi „sektor nadomestnih delov“) pogosto neposredno opravijo končni uporabniki. Vendar ti v nekaterih primerih nakup prepustijo hčerinskim družbam ali zunanjim podjetjem. Prodaja za zamenjavo pomeni večji del svetovnega trga cevi za uporabo v pomorstvu kot prodaja novih izdelkov.

7 Povpraševanje po ceveh za uporabo v pomorstvu je pretežno odvisna od razvoja naftnega sektorja in zlasti od pridobivanja nafte na območjih, ki so zelo oddaljena od kraja porabe. Sčasoma je povpraševanje naraslo. Je ciklično in delno povezano z gibanjem cen nafte. Njegov pomen se je začel kazati ob koncu 60. let in je v začetku 70. narasel, zlasti v regijah proizvajalkah nafte v Perzijskem zalivu, Severnem morju in severni Afriki. Povpraševanje je v 80. letih naraslo pri južnoameriških nacionalnih naftnih družbah, ki so se začele razvijati. Ob koncu 90. let se je povpraševanje preusmerilo v zahodno Afriko.

8 Cevi za uporabo v pomorstvu izdelujejo podjetja, znana po izdelavi pnevmatik in gume, ali njihova „spin-off“ podjetja. Proizvajajo se po naročilu glede na potrebe strank. Ker je povpraševanje po ceveh za uporabo v pomorstvu geografsko zelo razpršeno, večina proizvajalcev cevi za uporabo v pomorstvu najema veliko zastopnikov, ki zagotavljajo storitve splošnega trženja za posebne trge in ponujajo njihove proizvode v okviru objavljenih razpisov.

9 Cevi za uporabo v pomorstvu se prodajajo po vsem svetu, glavni proizvajalci pa so dejavni na mednarodni ravni. Predpisane zahteve, ki se uporabljajo za cevi za uporabo v pomorstvu, se v državah ne razlikujejo bistveno, in čeprav se tehnične zahteve razlikujejo glede na okolje in pogoje uporabe, se to ne dojema kot ovira pri prodaji cevi za uporabo v pomorstvu po vsem svetu.

10 Nazadnje, udeleženci kartela so v obravnavanem obdobju cevi za uporabo v pomorstvu, izdelane na Japonskem, v Združenem kraljestvu, Italiji in Franciji, prodali končnim uporabnikom in opremljevalcem s sedežem v različnih državah Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora (EGP). Čeprav so končni cilj večine sistemov cevi za uporabo v pomorstvu neevropske regije, pa imajo nekateri glavni svetovni opremljevalci sedež v različnih državah Unije in EGP.

Predstavitev tožečih strank

11 Ena od tožečih strank, družba Parker-Hannifin Corp., je dejavna v proizvodnji sistemov in tehnologij gibanja in upravljanja ter zagotavlja rešitve v zvezi s finomehaniko na številnih prodajnih, mobilnih, industrijskih in aeronavtičnih trgih.

12 Družba Parker-Hannifin je razdeljena na osem skupin: za vesoljstvo, za hidravlične sisteme, za filtriranje, za klimatski in industrijski nadzor, za priključke za tekočine, za tesnila in za instrumentacijo in avtomatizacijo/pnevmatike. Skupina za priključke za tekočine je porazdeljena na štiri geografske regije (Severna Amerika, Južna Amerika, Unija in Azija). V Uniji je skupina za priključke za tekočine razdeljena na štiri oddelke in operativno enoto. Proizvodi te operativne enote se prodajajo na svetovnem trgu nafte in plina.

13 Družba Parker-Hannifin je matična družba družbe Parker-Hannifin International Corp. Ta pa je matična družba družbe Parker Italy Holding LLC. Družba Parker Italy Holding LLC je lastnica družbe Parker Italy Holding Srl, matične družbe druge tožeče stranke, družbe Parker ITR Srl.

14 Konsolidiran svetovni promet, ki ga je za vse proizvode leta 2006 ustvarila družba Parker-Hannifin, je znašal 7.410 milijonov EUR.

15 Družba Parker ITR izdeluje industrijske in hidravlične cevi, cevi za uporabo v pomorstvu za nafto in plin ter tehnične sestavne dele. Njen promet je leta 2006 znašal [zaupno] [1] EUR. Sedež ima v Venianu (Italija).

16 Sektor cevi za uporabo v pomorstvu, namenjenih za nafto in plin, ki pripada družbi Parker ITR, je leta 1966 ustanovila družba Pirelli Treg SpA, družba, ki pripada skupini Pirelli.

17 Dejavnosti družbe Pirelli Treg v sektorju cevi za uporabo v pomorstvu je decembra 1990 prevzela družba ITR SpA, ki je nastala z združitvijo družb Pirelli Treg in Itala, druge hčerinske družbe skupine Pirelli. Leta 1993 je družbo ITR prevzela družba Saiag SpA.

18 Družba ITR je 27. junija 2001, po začetku pogajanj z družbo Parker-Hannifin med drugim o morebitni prodaji svoje dejavnosti cevi za uporabo v pomorstvu, ustanovila hčerinsko družbo ITR Rubber Srl.

19 V zvezi s tem je treba pojasniti, prvič, da sta družba Parker-Hannifin Holding, novo ustanovljena hčerinska družba znotraj skupine Parker zaradi nakupa sektorja gumijastih cevi družbe ITR, in družba ITR 5. decembra 2001 sklenili pogodbo, na podlagi katere naj bi družba Parker-Hannifin Holding pridobila stoodstotni delež družbe ITR Rubber.

1 — Prikriti zaupni podatki.

20 Drugič, v točki (e) določb preambule pogodbe je navedeno, da se bo prenos sektorja gumijastih cevi z družbe ITR na družbo ITR Rubber opravil na zahtevo družbe Parker-Hannifin Holding.

21 Tretjič, člen 3.1.3 pogodbe določa, da je „obveznost [družbe Parker-Hannifin Holding] odvisna […] od izvršitve prenosa s strani [družbe ITR]“. Ta „bo [družbo Parker-Hannifin Holding] redno obveščala, kako napreduje postopek prenosa in […] se [z njo] dogovorila o vsaki pomembni spremembi prenosa […], ki [se bo izkazala] za nujno oziroma za katero se [bo] presodilo, da je primerna“.

22 Četrtič, člen 7.1.2 pogodbe določa, da družba ITR Rubber, ki je bila ustanovljena „zaradi prenosa in pred dnevom“ prenosa, „ni poslovala ali odpirala računov in je storila samo, kar je bilo nujno za celotno izvedbo prenosa, po datumu prenosa pa je običajno nadaljevala s posli in ni opravljala nobene druge dejavnosti“.

23 Družba ITR je 19. decembra 2001 svoj sektor gumijastih cevi, skupaj s sektorjem cevi za uporabo v pomorstvu, prenesla na družbo ITR Rubber.

24 Prenos je začel učinkovati 1. januarja 2002.

25 Družba Parker-Hannifin Holding je 31. januarja 2002 prevzela družbo ITR Rubber, ki se je nekaj mesecev pozneje preimenovala v Parker ITR.

26 Družbi Parker-Hannifin Holding in Parker Italy Holding Srl imata v lasti stoodstotni delež družbe Parker ITR.

Upravni postopek

27 Ko so ministrstvo Združenih držav za pravosodje in organi, pristojni za konkurenco na Japonskem in v Združenem kraljestvu, za podobna dejanja uvedli preiskavo, je [*zaupno*] s sklicevanjem na program prizanesljivosti, določen v Obvestilu Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah (UL 2006, C 298, str. 17, v nadaljevanju: obvestilo o prizanesljivosti), pri Komisiji Evropskih skupnosti 20. decembra 2006 zaprosila za imuniteto in pri tem razkrila obstoj kartela na trgu cevi za uporabo v pomorstvu.

28 Komisija je zato uvedla preiskavo zaradi kršitve člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP ter 2. maja 2007 opravila več pregledov pri družbi Parker ITR, drugih zadevnih proizvajalcih ter [*zaupno*] in g. W.

29 Družbe Manuli Rubber Industries, Parker ITR in Bridgestone so 4. maja, 17. julija in 7. decembra 2007 na Komisijo naslovile prošnje za prizanesljivost.

30 Komisija je 28. aprila 2008 izdala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga je zadevnim družbam poslala med 29. aprilom in 1. majem 2008.

31 Vse so na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah odgovorile v predpisanem roku in so, razen družb [*zaupno*]/DOM, ContiTech AG in Continental AG, zaprosile, da so zaslišane na obravnavi, ki je bila opravljena 23. julija 2008.

Izpodbijana odločba

32 Komisija je 28. januarja 2009 sprejela Odločbo C(2009) 428 final z dne 28. januarja 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/39406 – cevi za uporabo v pomorstvu, v nadaljevanju: izpodbijana odločba). Iz izpodbijane odločbe je v bistvu razvidno, da:

— je bila naslovljena na enajst družb, med katerimi sta tudi tožeči stranki;

— so bile družbe, na katere se nanaša odločba, različno udeležene pri enotni in zapleteni kršitvi, katere predmet je bila razdelitev razpisov, določitev cen, določitev kvot, določitev pogojev prodaje, geografska razdelitev trga in izmenjava občutljivih informacij o ceni, obsegu prodaje in javnih razpisih;

— je kartel vsekakor nastal 1. aprila 1986 (čeprav je verjetno, da sega že v začetek 70. let) in prenehal 2. maja 2007;

— je bila med 13. majem 1997 in 11. junijem 1999 dejavnost kartela omejena, med njegovimi udeleženci pa so se pojavili nesporazumi; to po mnenju Komisije vseeno ni povzročilo resnične prekinitve kršitve; organizirana struktura kartela se je spet vzpostavila junija 1999 z enakimi načini delovanja in istimi udeleženci (razen družbe Manuli, ki se je v kartel znova vključila leto pozneje); zato bi bilo treba šteti, da so proizvajalci storili enotno in trajajočo kršitev, ki je trajala od 1. aprila 1986 do 2. maja 2007, ali vsaj enotno in ponavljajočo se kršitev, če bi bilo kljub vsemu treba šteti, da je prišlo do prekinitve; obdobje od 13. maja 1997 do 11. junija 1999 pa zaradi omejenega števila dokazov o kršitvi za to obdobje za izračun globe ni upoštevano;

— je bila odgovornost tožečih strank ugotovljena za ta obdobja:

  — družba Parker ITR: od 1. aprila 1986 do 2. maja 2007;

  — družba Parker-Hannifin Corp.: od 31. januarja 2002 do 2. maja 2007;

— je bil na podlagi meril, določenih s Smernicami o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 201, str. 2, v nadaljevanju: Smernice), osnovni znesek globe, ki se naloži vsaki od družb, določen tako:

  — Komisija se je oprla na povprečno svetovno letno prodajo vsake od družb med letoma 2004 in 2006, razen pri družbi Yokohama Rubber, pri kateri je upoštevala obdobje med letoma 2003 in 2005; v zvezi s tem je upoštevala prodajo kupcem s sedežem v EGP;

  — določila je upoštevno prodajo za vsako od njih, ob upoštevanju njihovega svetovnega tržnega deleža pri prodaji znotraj EGP v skladu s točko 18 Smernic;

  — glede na težo kršitve je upoštevala 25 % zadnjenavedene vrednosti (namesto največ 30 %, kot je določeno v Smernicah);

  — tako pridobljeno vrednost je pomnožila s številom let udeležbe vsake od družb pri kršitvi;

  — nazadnje je v skladu s točko 25 Smernic določila dodatni znesek v višini 25 % upoštevne prodaje zaradi odvračanja;

  — Komisija je nato upoštevala obteževalne okoliščine v primeru družbe Parker ITR in še ene družbe ter zavrnila vse olajševalne okoliščine pri drugih udeležencih kartela;

— nazadnje je na podlagi svojega obvestila o prizanesljivosti globo znižala dvema družbama, predloga za znižanje, ki sta ju vložili družba Parker ITR in še ena družba, pa je zavrnila.

33 Komisija je za družbo Parker ITR ugotovila, da je vrednost prodaje na podlagi svetovnega tržnega deleža [*zaupno*]% znašala [*zaupno*] EUR, da je družba Parker ITR v kartelu sodelovala 19 let in 5 dni, kar da množitelj 19, Parker ITR, Parker-Hannifin pa 5 let, 3 mesece in 3 dni, kar da množitelj 5.5, ter je na podlagi različnih dejavnikov, navedenih v prejšnji točki, določila osnovni znesek globe 19 700 000 EUR za družbo Parker ITR in 6.400.000 EUR za Parker-Hannifin.

34 Glede na obteževalne okoliščine v primeru družb Parker ITR in Parker-Hannifin je bil znesek globe nato določen na 25 610 000 EUR za prvo družbo, pri čemer je druga družba solidarno odgovorna za 8 320 000 EUR.

Postopek in predlogi strank

35 Tožeči stranki sta 9. aprila 2009 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili to tožbo.

36 Ker je bil eden od sodnikov v tej zadevi zadržan, je predsednik Splošnega sodišča v skladu s členom 32(3) Poslovnika Splošnega sodišča določil drugega sodnika za dopolnitev senata.

37 Splošno sodišče (prvi senat) je po obravnavi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek in v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika Splošnega sodišča stranke pozvalo k predložitvi nekaterih dokumentov in jim postavilo pisna vprašanja. Stranke so odgovorile na ta poziv.

38 Tožeči stranki sta v dopisu z dne 12. marca 2012 vložili predlog za sprejetje ukrepa procesnega vodstva za predložitev novih dokumentov.

39 Stranke so na obravnavi 27. aprila 2012 ustno podale navedbe in odgovorile na vprašanja, ki jih je postavilo Splošno sodišče.

40 Ob tej priložnosti sta se tožeči stranki odpovedali svojemu predlogu za sprejetje ukrepov procesnega vodstva.

41 Tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj:

— razglasi ničnost izpodbijane odločbe v delu, v katerem je bila družba Parker ITR spoznana za odgovorno za obdobje od 1. aprila 1986 do 9. junija 2006, družba Parker Hannifin pa za obdobje od 31. januarja 2002 do 9. junija 2006;

— občutno zniža globo, naloženo tožečima strankama;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

42 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— tožbo zavrne;

— tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

Pravo

Predlog za razglasitev ničnosti

43 Tožeči stranki v utemeljitev tožbe navajata devet tožbenih razlogov.

44 Tožeči stranki v okviru prvega tožbenega razloga zatrjujeta, da je Komisija s tem, da je družbi Parker ITR zmotno pripisala odgovornost za kršitev v obdobju pred 1. januarjem 2002, kršila načelo osebne odgovornosti, zlorabila postopek, kršila načelo prepovedi diskriminacije in ni upoštevala obveznosti obrazložitve.

45 Drugi tožbeni razlog se nanaša na zmotno pripisovanje odgovornosti za kršitev tožečima strankama, povezane z nezakonitim ravnanjem g. P., ki je v podjetju vodil sektor cevi za uporabo v pomorstvu.

46 Tožeči stranki s tretjim tožbenim razlogom trdita, da je bila družba Parker-Hannifin zmotno šteta za solidarno odgovorno za kršitev z družbo Parker ITR.

47 Četrti tožbeni razlog se nanaša na to, da je naložitev globe družbi Parker ITR za obdobje pred 11. junijem 1999 v nasprotju s členom 25(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) in z načelom prepovedi diskriminacije ter ni obrazložena.

48 Tožeči stranki v okviru petega tožbenega razloga navajata, da je bila globa neupravičeno zvišana zato, ker naj bi družba Parker ITR imela vodilno vlogo.

49 Šesti tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela osebne odgovornosti in obveznosti obrazložitve zvišanja globe, naložene družbi Parker-Hannifin zaradi vodilne vloge, ki se pripisuje družbi Parker ITR.

50 Tožeči stranki s sedmim tožbenim razlogom trdita, da je bilo zaradi uporabe napačne metode za izračun vrednosti prodaje za določitev globe kršeno načelo varstva legitimnih pričakovanj.

51 Osmi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, načela osebne odgovornosti in obveznosti obrazložitve pri izračunu 10-odstotnega praga prometa.

52 Nazadnje, deveti tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj in obveznosti obrazložitve, ker Komisija ni znižala globe na podlagi sodelovanja.

53 Po vrsti je treba preučiti prvi, četrti, peti, šesti, drugi, tretji, sedmi, osmi in deveti tožbeni razlog.

Prvi tožbeni razlog: zmotno pripisovanje odgovornosti za kršitev družbi Parker ITR za obdobje pred 1. januarjem 2002

Izpodbijana odločba

54 Iz točk od 327 do 329 in od 366 do 373 obrazložitve izpodbijane odločbe je v bistvu razvidno, da je Komisija štela, da je bilo treba ob upoštevanju načela gospodarske kontinuitete ugotoviti odgovornost družbe Parker ITR, prej ITR Rubber, za vse kršitve, storjene od leta 1986, po notranjem prestrukturiranju znotraj skupine Saiag in prenosu sektorja gumijastih cevi z družbe ITR na družbo ITR Rubber ter prenosu te hčerinske družbe na družbo Parker-Hannifin in zavrniti trditve o načelu osebne odgovornosti, ki jih je ta navedla v upravnem postopku.

55 Komisija je tudi pojasnila, da to, da se morda ni enako oprla na sodno prakso v okviru druge zadeve, ki se prav tako nanaša na notranjo preureditev skupine, nima nobenega vpliva in je ne ovira pri tem, da v obravnavani zadevi ob upoštevanju vseh različnih dejavnikov poišče drugačno rešitev.

Trditve strank

56 Prvi tožbeni razlog, ki sta ga navedli tožeči stranki, je sestavljen iz treh delov.

57 Tožeči stranki v utemeljitev prvega dela tožbenega razloga v bistvu trdita, da družbi Parker ITR ni mogoče pripisati odgovornosti za obdobje pred 1. januarjem 2002, ker po njunem mnenju iz sodne prakse izhaja, da mora pravna oseba, ki je vodila podjetje, ko je bila kršitev storjena, zanjo odgovarjati, tudi če je bila na dan sprejetja odločbe o ugotovitvi te kršitve za poslovanje podjetja odgovorna druga oseba. Družba Parker ITR pa je postala lastnica premoženja, s katerim se je prispevalo h kršitvi, šele 31. januarja 2002.

58 Po mnenju tožečih strank je Komisija storila napako s tem, da je prenos premoženja z družbe ITR na družbo ITR Rubber obravnavala kot vrsto notranjega prestrukturiranja podjetja, kar bi upravičilo uporabo teorije o gospodarskem nasledstvu in s tem odstopanje od načela osebne odgovornosti.

59 Tožeči stranki navajata, da novejša sodna praksa potrjuje, da se pri prenosu premoženja znotraj skupine teorija o gospodarskem nasledstvu lahko uporabi samo, če strukturne povezave med odsvojiteljem in pridobiteljem ob sprejetju odločbe Komisije o ugotovitvi kršitve še vedno obstajajo.

60 Po navedbah tožečih strank pa družba ITR Rubber od ustanovitve 27. junija 2001 do 1. januarja 2002 ni opravljala nobene gospodarske dejavnosti. Šlo je za sredstvo, namenjeno le temu, da se izvede prenos sektorja za kavčuk na družbo Parker-Hannifin. Ta cilj je po njunem mnenju jasno razviden iz člena 7.1.2. sporazuma, ki sta ga podpisali družbi ITR in Parker-Hannifin.

61 Drugi del prvega tožbenega razloga se nanaša na zlorabo postopka.

62 Tožeči stranki v bistvu trdita, da je Komisija ugotovila odgovornost družbe Parker ITR za obdobje pred 1. januarjem 2002 samo zato, da bi obšla člen 25 Uredbe št. 1/2003, ki določa zastaralne roke, katerih uporaba naj bi preprečevala sankcioniranje družb ITR in Pirelli, kar naj bi pomenilo zlorabo postopka.

63 Tretji del prvega tožbenega razloga se nanaša na kršitev načela prepovedi diskriminacije in obveznosti obrazložitve.

64 Tožeči stranki v utemeljitev svojih trditev v bistvu navajata, da je Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah za njiju in za družbo Dunlop Oil & Marine Ltd, ki je bila v zelo podobnem položaju, enako uporabila teorijo o gospodarski kontinuiteti. Vendar je v izpodbijani odločbi teorijo o gospodarski kontinuiteti opustila samo za družbo Dunlop Oil & Marine Ltd, ne pa za tožeči stranki, in to brez vsakršne obrazložitve, čeprav je v obeh primerih kupec pridobil premoženje prodajalca, torej dejavnost, povezano s cevmi za uporabo v pomorstvu.

65 Tožeči stranki poleg tega navajata, da Komisija s tem, da ju je obsodila za obdobje pred 1. januarjem 2002, prvič, je odstopila od svoje dotedanje prakse, ne da bi v zvezi s tem podala logično obrazložitev, drugič, ni odgovorila na trditve, ki sta jih podali kot odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, in tretjič, ni pojasnila razlike v obravnavanju med njima in družbo Dunlop Oil & Marine Ltd.

66 Komisija te trditve prereka.

67 Prvič, Komisija v bistvu zatrjuje, da v obravnavani zadevi ni bilo treba uporabiti načela osebne odgovornosti, ker je šlo za gospodarsko kontinuiteto znotraj iste skupine (točke od 370 do 373 obrazložitve izpodbijane odločbe). Po njenem mnenju sodna praksa razlikuje posledice prenosa premoženja od prenosa pravnega subjekta, s tem da določa, da če je preneseno samo premoženje, ki je vpleteno v kršitev, je odgovornost v zvezi s tem premoženjem podana le v izjemnem primeru, ko pravna oseba, lastnica tega premoženja, preneha pravno obstajati, ali ko ta preneha opravljati gospodarsko dejavnost. Če pa bi bil pravni subjekt, ki je odgovoren za kršitveno ravnanje, prodan, bi ta isti subjekt ostal odgovoren za pretekle kršitve (sodba Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi Cascades proti Komisiji, C-279/98 P, Recueil, str. I-9693).

68 Po mnenju Komisije je poleg tega iz sodne prakse (sodba Sodišča z dne 11. decembra 2007 v zadevi ETI in drugi, C-280/06, ZOdl., str. I-10893) razvidno, da je gospodarsko nasledstvo odvisno od okoliščin, ki prevladajo ob prenosu premoženja, in da na navedeno gospodarsko nasledstvo ne vpliva poznejša prodaja hčerinske družbe novemu podjetju. Posledice te poznejše prodaje hčerinske družbe za odgovornost naj bi urejala sodna praksa o prenehanju podjetja. Po njenem mnenju posledica prenehanja podjetja, ki je odgovorno za kršitev, ni prenehanje odgovornosti različnih pravnih subjektov, ki so prej tvorili gospodarsko enoto. Nasprotno, ti pravni subjekti bi bili vedno lahko solidarno odgovorni, tudi če so ob sprejetju odločbe o ugotovitvi kršitve nekateri od njih del nove skupine.

69 Po mnenju Komisije je v obravnavani zadevi glede na merilo gospodarske kontinuitete upošteven samo prenos premoženja z družbe ITR na družbo ITR Rubber, med katerima so, kot je vsekakor dokazano, obstajale strukturne in gospodarske vezi, ker sta bili obe del skupine Saiag, saj je bila polna in celotna odgovornost družbe ITR prenesena na njeno hčerinsko družbo, ITR Rubber, tudi za obdobje pred njeno ustanovitvijo.

70 Dalje, ta odgovornost naj bi bila vezana na pravno osebo družbe ITR Rubber in ko je ta pravna oseba s prenosom na družbo Parker-Hannifin postala družba Parker ITR, naj bi bila še vedno odgovorna za pretekle kršitve nekdanje matične družbe ITR Rubber, ob upoštevanju sodne prakse, v skladu s katero je pravni subjekt lahko odgovoren za kršitev, ki jo je storilo podjetje, ki mu je pripadal.

71 Komisija pojasnjuje, da pri prodaji družbe ITR Rubber družbi Parker-Hannifin ne gre za prodajo premoženja nepovezanega podjetja, ker se prodaja ni nanašala samo na premoženje, temveč tudi na obstoječi pravni subjekt, kar pomeni tudi njegovo odgovornost.

72 Prodajo spornega premoženje družbe ITR družbi ITR Rubber znotraj skupine Saiag in poznejšo prodajo zadnjenavedene novi skupini, in sicer skupini Parker-Hannifin, bi bilo treba zato obravnavati kot različna dogodka, ker prodaja družbe ITR Rubber ne more odpraviti prejšnjega gospodarskega nasledstva.

73 Poleg tega je po mnenju Komisije edini trenutek, ki je primeren za presojo dejanskega stanja in za določitev, ali je do prenosa premoženja prišlo znotraj skupine ali med neodvisnimi podjetji, prav sam trenutek prenosa. Datum sprejetja odločbe o ugotovitvi kršitve je namenjen samo ugotovitvi, ali je družba, ki je odgovorna za kršitev, pozneje prenehala.

74 Komisija še meni, da dolžina obdobja, v katerem obstajajo strukturne povezave po gospodarskem nasledstvu, ni upoštevna za ugotovitev tega nasledstva; tako je lahko prodana hčerinska družba za obdobje kršitve do njene prodaje vedno solidarno odgovorna za kršitev skupaj s subjekti, ki so ostali v njeni prejšnji gospodarski enoti.

75 Komisija se tudi ne strinja z analizo tožečih strank v zvezi s sodbo Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2009 v zadevi Hoechst proti Komisiji (T-161/05, ZOdl., str. II-3555) in v bistvu meni, da dejansko stanje ni primerljivo s to zadevo.

76 Komisija poleg tega navaja, da sta družbo ITR Rubber ustanovili in do njene prodaje družbi Parker-Hannifin imeli v stoodstotni lasti njena matična družba, in sicer družba ITR, ter krovna družba skupine Saiag. Po njenem mnenju dejstvo, da je bila gospodarska dejavnost družbe ITR Rubber v šestih mesecih (od 27. junija 2001 do 1. januarja 2002) zmanjšana, potrjuje ugotovitev, da je ta hčerinska družba imela gospodarsko vlogo, ki ji jo je določila njena matična družba, in da ni mogla delovati samostojno, ne da bi bila ta presoja ovržena z morebitnimi dogodki med 1. januarjem 2002, dnevom, ko je prenos premoženja z družbe ITR na družbo ITR Rubber začel učinkovati, in 31. januarjem 2002, dnevom, ko je družba Parker-Hannifin pridobila vse delnice družbe ITR Rubber.

77 Komisija v zvezi s tem pojasnjuje, da se je pogodbena prepoved družbi ITR, da bi vplivala na družbo ITR Rubber, uporabila po prenosu premoženja, od 1. januarja 2002, in da to pomeni, da sporazum o potrditvi prodaje ni mogel ovirati obstoja gospodarske enote ob prenosu.

78 Komisija nazadnje zatrjuje, da se prenosi znotraj skupine družb običajno opravijo med več pravnimi subjekti, ki jih nadzoruje ena sama matična družba, in v tem primeru je zadnjenavedena tista, ki je praviloma odgovorna, če je odločilno vplivala na svoje hčerinske družbe. Gospodarsko nasledstvo znotraj skupine ji po njenem mnenju tako omogoča, da preganja hčerinsko družbo, ki je gospodarska naslednica, tudi če navedene hčerinske družbe ne nadzoruje več nekdanja matična družba. Ta možnost je po njenem mnenju pri uporabi konkurenčnega prava koristna, kadar nekdanja matična družba ne obstaja več ali če je ni mogoče preganjati iz drugih razlogov, tako kot v obravnavani zadevi, v kateri je kršitev glede družbe ITR in skupine Saiag zastarala.

79 Drugič, Komisija meni, da ji sodna praksa priznava diskrecijsko pravico, ki ji omogoča, da izbere, na koga bo naslovila svojo odločbo o ugotovitvi kršitve pri gospodarskem nasledstvu in, splošneje, pri matičnih družbah in njihovih hčerinskih družbah; zato je imela možnost, da izpodbijano odločbo naslovi samo na ekonomsko naslednico, in sicer družbo Parker ITR, in ne na še obstoječo predhodnico, družbo ITR in/ali skupino Saiag.

80 Komisija v odgovoru na drugi del prvega tožbenega razloga nasprotuje navedbam tožečih strank, v skladu s katerimi naj bi zlorabila postopek. Pojasnjuje, da tudi če je razlog za to, da je izpodbijano odločbo naslovila tudi na družbo Parker ITR, ta, da bi bila vsakršna sankcija proti družbi ITR zastarana, je to ravnanje upravičeno, saj so po njenem mnenju kršitev nadaljevale iste aktive oziroma celo isto podjetje.

81 V zvezi s tretjim delom prvega tožbenega razloga Komisija v bistvu predvsem zatrjuje, da je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah temeljilo na neresničnih dejstvih glede družbe Dunlop Oil & Marine Ltd. Po njenih navedbah je namreč družba Unipoly Ltd, nova lastnica premoženja, vpletenega v kršitev, tista, ki je ustanovila družbo Dunlop Oil & Marine Ltd, ne pa prodajalec tega premoženja, [*zaupno*], kar naj bi položaj tega podjetja razlikovalo od položaja tožečih strank, pri katerih je v resnici šlo za prodajo pravnega subjekta, in ne zgolj za prodajo premoženja.

82 Komisija v zvezi z očitkom kršitve obveznosti obrazložitve v bistvu meni, da gre le za preoblikovanje drugih očitkov, navedenih v utemeljitev tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

83 Spomniti je treba, da konkurenčno pravo Unije zadeva dejavnosti podjetij (sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 59).

84 Pojem podjetja je treba v okviru konkurenčnega prava razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto – to je enotno organizacijo osebnih, materialnih in nematerialnih elementov, ki trajno sledi gospodarsko določenemu cilju – čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb

(glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 12. julija 1984 v zadevi Hydrotherm, 170/83, Recueil, str. 2999, točka 11, in sodbi Splošnega sodišča z dne 11. decembra 2003 v zadevi Minoan Lines proti Komisiji, T-66/99, Recueil, str. II-5515, točka 122, in z dne 15. septembra 2005 v zadevi DaimlerChrysler proti Komisiji, T-325/01, ZOdl., str. II-3319, točka 85).

85 Poleg tega je na podlagi načela osebne odgovornosti odgovornost za kaznivo dejanje mogoče pripisati le samemu storilcu. Dalje, v skladu z načelom individualizacije kazni te ni mogoče naložiti nikomur drugemu razen osebi, ki je odgovorna. Ti načeli sta temeljni jamstvi, ki izhajata iz kazenskega prava, zato nasprotujeta ugotovitvi odgovornosti fizične ali pravne osebe, ki ni storilec kršitve (glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca G. Cosmasa k sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, I-4130, točka 74; generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja k zgoraj v točki 83 navedeni sodbi Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, Recueil, str. I-133, točki 63 in 64, in generalnega pravobranilca Y. Bota k sodbi Sodišča z dne 29. marca 2011 v združenih zadevah ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugi, C-201/09 P in C-216/09 P, ZOdl., str. I-2239, točka 181, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, C-352/09 P, ZOdl., str. I-2359, točka 162).

86 V skladu z ustaljeno sodno prakso se ta načela uporabljajo v konkurenčnem pravu Unije. Sodišče je namreč menilo, da je ob upoštevanju narave zadevne kršitve ter narave in stopnje strogosti zanje predpisanih sankcij odgovornost za kršitev pravil o konkurenci osebna (zgoraj v točki 85 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 78, in sodba z dne 10. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237, točka 77).

87 Zato mora načeloma fizična ali pravna oseba, ki je zadevno podjetje vodila ob storitvi kršitve, načeloma zanjo odgovarjati, čeprav ob sprejetju odločbe o ugotovitvi kršitve za poslovanje podjetja ni bila več odgovorna (glej zgoraj v točki 85 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 143 in navedena sodna praksa).

88 Tako iz sodne prakse Sodišča izhaja, da odgovornost za kršitveno ravnanje podjetja – ali subjektov, ki ga sestavljajo – nosi fizična ali pravna oseba, ki je podjetje vodila ob nastanku kršitve, tudi če so materialni ali človeški elementi, ki so prispevali k nastanku kršitve, po obdobju kršitve prešli na tretjo osebo (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, C-297/98 P, Recueil, str. I-10101, točki 25 in 27).

89 Fizična ali pravna oseba, ki ni storilec kršitve, je zanjo lahko vedno sankcionirana, če je fizična ali pravna oseba, ki je kršitev storila, pravno ali gospodarsko prenehala obstajati (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 40, in zgoraj v točki 85 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 144), zato da se prepreči, da bi se podjetje izognilo kazni samo zato, ker se je njegova identiteta po prestrukturiranjih, prenosih oziroma drugih pravnih ali organizacijskih spremembah spremenila (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 41 in navedena sodna praksa). Gre za merilo gospodarske kontinuitete.

90 Tako iz ustaljene sodne prakse izhaja, da sprememba pravne oblike in firme podjetja ne pomeni ustanovitve novega podjetja, ki ne bi bilo odgovorno za protikonkurenčna ravnanja prejšnjega podjetja, če sta z gospodarskega vidika podjetji identični (glej sodbo Sodišča z dne 28. marca 1984 v združenih zadevah Compagnie royale asturienne des mines in Rheinzink proti Komisiji, 29/83 in 30/83, Recueil, str. 1679; zgoraj v točki 83 navedeno sodbo Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točke od 356 do 359, in zgoraj v točki 68 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 42).

91 Poleg tega to, da pravna oseba še naprej obstaja kot pravni subjekt, ne izključuje možnosti, da se z vidika konkurenčnega prava Unije del dejavnosti te pravne osebe lahko prenese na drugo pravno osebo, ki postane odgovorna za dejanja prve (zgoraj v točki 83 navedena sodba Aalborg Portland in

drugi proti Komisiji, točke od 356 do 359, in zgoraj v točki 68 navedena sodba ETI in drugi, točka 48; sodba Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Jungbunzlauer proti Komisiji, T-43/02, ZOdl., str. II-3435, točka 132).

92 Taka uvedba sankcije je namreč dopustna, kadar sta ti pravni osebi pod nadzorom iste osebe in sta glede na tesne vezi, ki ju združujejo na gospodarskem in organizacijskem področju, uporabljala v glavnem iste gospodarske smernice (zgoraj v točki 83 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točke od 356 do 359, in zgoraj v točki 68 navedena sodba ETI in drugi, točka 49).

93 Sodišče pa je, nasprotno, razsodilo, da je gospodarska kontinuiteta mogoča samo, če je pravna oseba, ki je odgovorna za upravljanje podjetja, po storitvi kršitve prenehala pravno obstajati, v primeru dveh obstoječih in delujočih podjetij, od katerih je eno preneslo del svojih dejavnosti na drugo, pri čemer med njima ni bilo strukturnih povezav (glej v tem smislu zgoraj v točki 85 navedeni sodbi Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 145, in Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 359).

94 Merilo gospodarske kontinuitete tako torej v izjemnih, s sodno prakso strogo omejenih okoliščinah, omogoča zagotovitev učinkovitosti načela osebne odgovornosti storilca kršitve in sankcioniranje pravne osebe, ki navedene kršitve sicer ni storila, vendar jo s pravno osebo, ki je kršitev storila, združujejo strukturne vezi.

95 Na podlagi merila gospodarske kontinuitete je Komisiji torej dovoljeno, da sankcionira pravno osebo, ki kršitve ni storila, ne glede na pravno organizacijo, s katero se v okviru istega podjetja skuša umetno izogniti sankciji za kršitve konkurenčnega prava, ki jih je storila ena ali več pravnih oseb, ki to podjetje sestavljajo.

96 Vendar namen pojma gospodarske kontinuitete ni omogočati, da se odgovornost za kršitev pripiše podjetju, ki navedene kršitve ni storilo, po potrebi prek pravne osebe, ki ga sestavlja (glej v tem smislu zgoraj v točki 85 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 145), razen če med tema podjetjema obstajajo strukturne vezi, ki ju združujejo na gospodarskem in organizacijskem področju (glej v tem smislu zgoraj v točki 83 navedeno sodbo Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 359, in zgoraj v točki 68 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 49), ali če je bila pravna oseba, ki je storila kršitev, nezakonito prenesena na tretjo osebo, zato da bi se izognila sankcijam, ki jih določa pravo omejevalnih sporazumov (sklepni predlogi generalne pravobranilke J. Kokott k zgoraj v točki 68 navedeni sodbi ETI in drugi, ZOdl., str. I-10896, točki 82 in 83).

97 Nasprotno pa je podjetje, ki je pravno osebo, ki je storila kršitev, v skladu s tržnimi pogoji preneslo na tretjo osebo, s katero nima nobene strukturne povezave, lahko še vedno sankcionirano v skladu z načelom osebne odgovornosti za obdobje kršitve pred prenosom, ob upoštevanju pravil zastaranja, pa čeprav svoje dejavnosti ne opravlja več v poslovnem sektorju, v katerem je bila navedena kršitev storjena.

98 Z drugimi besedami, cilj merila gospodarske kontinuitete, kadar pravna pravila, ki urejajo zastaranje, preprečujejo, da bi bilo podjetje sankcionirano za storjeno kršitev konkurenčnega prava, ali kadar podjetje, ki je pravno osebo, ki je storila kršitev, preneslo na tretjo osebo, ne obstaja več, ni omogočati ponovnega preiskovanja in retroaktivnega pripisovanja odgovornosti za dejanja, ki naj bi jih storilo prvo podjetje, razen če med njima obstajajo strukturne vezi, ki ju povezujejo na gospodarskem in organizacijskem področju (glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja k zgoraj v točki 83 navedeni sodbi Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 72), ali če je bil prenos pravne osebe, ki je storila kršitev, nezakonit (glej točko 96 zgoraj).

99 Pri tem ni pomembno, ali gre za prenos premoženja ali za prenos pravne osebe na tretjo osebo, trditve Komisije v zvezi s tem pa je treba zavrniti.

100 Razsojeno je namreč bilo, da merilo gospodarske kontinuitete ne ovrže načela osebne odgovornosti, če je podjetje del svojih dejavnosti, vpletenih v kartel, s prenosom hčerinske družbe, ustanovljene za ta prenos, prodalo neodvisni tretji osebi ter med prejšnjim in novim upravljavcem ni nikakršne strukturne povezave, kar bi upravičilo sankcioniranje podjetja odsvojitelja za obdobje kršitve pred prenosom in sankcioniranje prevzemnega podjetja za obdobje kršitve po prenosu (glej v tem smislu zgoraj v točki 75 navedeno sodbo Hoechst proti Komisiji, točki 28 in 61).

101 Iz tega je tudi mogoče sklepati, da je na podlagi načela osebne odgovornosti prenesena pravna oseba od dneva njene ustanovitve lahko sankcionirana za obdobje kršitve, v katerem je bila sama udeležena pri kršitvi (glej v tem smislu zgoraj v točki 75 navedeno sodbo Hoechst proti Komisiji, točke 28, 61, 66 in 67), če ji je od tega trenutka mogoče pripisati osebno odgovornost za to kršitev (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 24. septembra 2009 v združenih zadevah Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točki 81 in 82).

102 Dodati je treba, da lahko opustitev ugotovitve obstoja kršitve, ki jo je storilo podjetje odsvojitelj, in opustitev sankcioniranja tega podjetja škodujeta učinkovitosti sankcije, če se kršitev pozneje ponovi.

103 V obravnavani zadevi je treba najprej opozoriti na ta dejstva.

104 Na eni strani je sektor cevi za uporabo v pomorstvu, namenjenih nafti in plinu, ki danes pripada družbi Parker ITR, leta 1996 ustanovila družba Pirelli Treg, katere dejavnosti je decembra 1990 prevzela družba ITR, ki jo je leta 1993 prevzela skupina Saiag.

105 Na drugi strani je skupina Saiag 27. junija 2001, potem ko je z družbo Parker-Hannifin začela pogajanja o morebitni prodaji svoje dejavnosti cevi za uporabo v pomorstvu, ustanovila hčerinsko družbo, ITR Rubber, na katero je 19. decembra 2001 prenesla sektor gumijastih cevi, skupaj s cevmi za uporabo v pomorstvu.

106 Prenos sektorja gumijastih cevi na družbo ITR Rubber je začel učinkovati 1. januarja 2002, 31. januarja 2002 pa je hčerinsko družbo ITR Rubber – ki se je nekaj mesecev pozneje preimenovala v Parker ITR – prevzela družba Parker-Hannifin.

107 Poleg tega je iz točke 370 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je bila od decembra 1990 do 27. junija 2001, torej dneva, ko je skupina Saiag ustanovila družbo ITR Rubber, v kartelu udeležena družba ITR, ki je tako storila kršitev, ki je bila s to odločbo sankcionirana.

108 Poleg tega ni sporno, da je družba ITR nadaljevala z izvrševanjem svoje dejavnosti skupine Saiag v zvezi z gumijastimi cevmi in predvsem dejavnosti v zvezi s cevmi za uporabo v pomorstvu vse do prenosa svojih dejavnosti na družbo ITR Rubber, 19. decembra 2001, pri čemer je ta prenos začel učinkovati 1. januarja 2002.

109 Prav tako ni sporno, da je kršitev trajala od 27. junija do 31. decembra 2001.

110 Torej je tudi družba ITR med 27. junijem 2001 in 31. decembrom 2001 storila kršitev.

111 Ob upoštevanju načela osebne odgovornosti bi morali biti zato za kršitev, storjeno – vsaj – med decembrom 1990 in 31. decembrom 2001, sankcionirani skupina Saiag in družba ITR.

112 Sporno pa ni niti to, da Komisija ni sankcionirala družbe ITR in skupine Saiag, ker je, glede na pojasnila, ki jih je v zvezi s tem podala med postopkom, menila, da je kršitev glede njiju zastarala.

113 Komisija je poleg tega na obravnavi pojasnila, da se je zaradi tega odločila, da za sankcioniranje kršitve družbe ITR, ki je trajala od decembra 1990 do decembra 2001, pred tem pa kršitve družbe Pirelli Treg, ki je trajala od aprila 1986 do decembra 1990, odgovornost za celotno kršitev v tem času pripiše družbi ITR, nekdanji ITR Rubber. Meni namreč, da bi bilo v takem primeru mogoče uporabiti merilo gospodarske kontinuitete za zagotovitev učinkovitosti sankcij konkurenčnega prava.

114 Zato je treba preučiti, ali so bili pogoji za uporabo merila gospodarske kontinuitete v obravnavani zadevi izpolnjeni, kot to zatrjuje Komisija.

115 Ugotoviti je treba, na eni strani, da je bila družba ITR Rubber od 27. junija 2001 do 31. januarja 2002 hčerinska družba v stoodstotni lasti družbe ITR, na drugi strani pa, da je prenos dejavnosti gumijastih cevi na družbo ITR Rubber začel učinkovati šele 1. januarja 2002, pri čemer nič v spisu Komisije ne dokazuje, da bi družba ITR Rubber pred tem dnevom opravljala kakršno koli dejavnost, zlasti dejavnost povezano s cevmi za uporabo v pomorstvu. Ker je družba ITR nato vse delnice družbe ITR Rubber prodala družbi Parker-Hannifin s pogodbo, sklenjeno 5. decembra 2001 in izvršeno s prenosom vseh delnic na prevzemnika 31. januarja 2002, ni sporno, da je bil očiten namen preoblikovanja poslovne panoge gumijastih cevi, ki ga je izvedla družba ITR, prodaja delnic te hčerinske družbe tretjemu podjetju (glej v tem smislu zgoraj v točki 75 navedeno sodbo Hoechst proti Komisiji, točka 60).

116 V teh okoliščinah bi morala za kršitev odgovarjati pravna oseba, ki je vodila zadevno podjetje v času, ko je bila ta kršitev storjena, to je družba ITR in njena matična družba Saiag, čeprav je bilo za upravljanje dejavnosti, povezane s cevmi za uporabo v pomorstvu, na dan sprejetja odločbe o ugotovitvi kršitve, odgovorno drugo podjetje, v tem primeru Parker-Hannifin. Načela osebne odgovornosti namreč ne more ovreči načelo gospodarske kontinuitete, če, kot v obravnavani zadevi, podjetje, udeleženo v kartelu, in sicer družba Saiag in njena hčerinska družba ITR, del svojih dejavnosti prenese na neodvisno tretjo osebo in med odsvojiteljem in prevzemnikom – v obravnavani zadevi med družbo Saiag ali družbo ITR in družbo Parker-Hannifin – ni nikakršne strukturne povezave.

117 Poleg tega je treba poudariti, da Komisija priznava, da nima na voljo nobenega indica, na podlagi katerega bi bilo mogoče sklepati, da je bila prodaja opravljena nezakonito, s čimer bi bilo skupini Saiag in družbi ITR omogočeno, da se izogneta odgovornosti, poudariti pa je treba, da Komisija te teze v izpodbijani odločbi ni navedla.

118 Zato je morala Komisija ugotoviti, da sta bili skupina Saiag in družba ITR odgovorni za kršitev do 1. januarja 2002, in po potrebi tudi, da je ta kršitev zastarala, kot ji omogoča ustaljena sodna praksa (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 6. oktobra 2005 v združenih zadevah Sumitomo Chemical in Sumika Fine Chemicals proti Komisiji, T-22/02 in T-23/02, ZOdl., str. II-4065, točki 60 in 61, in z dne 12. oktobra 2007 v zadevi Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse proti Komisiji, T-474/04, ZOdl., str. II-4225, točka 72).

119 Komisija pa v takih okoliščinah odgovornosti ni mogla pripisati družbi ITR Rubber za obdobje pred 1. januarjem 2002, torej dnevom, ko se je nanjo preneslo premoženje, vpleteno v kartelu.

120 Gre za rešitev, ki jo je izbrala prav Komisija v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj v točki 75 navedena sodba Hoechst proti Komisiji, na podlagi načela osebne odgovornosti, to rešitev pa je potrdilo tudi Splošno sodišče.

121 Poleg tega, ker je treba stališče Komisije o uporabi merila gospodarske kontinuitete samo pri prenosu premoženja družbe ITR na družbo ITR Rubber (in ne pri prenosu hčerinske družbe ITR Rubber na družbo Parker-Hannifin) zavrniti, odgovornosti skupine Saiag in družbe ITR na podlagi tega merila ni mogoče preložiti na družbo ITR Rubber. Torej ni mogoče sprejeti trditev Komisije, v skladu s katerimi naj bi se odgovornost, ki bi se ob uporabi merila gospodarske kontinuitete pripisala hčerinski družbi, ustanovljeni za nakup s strani družbe Parker-Hannifin, s tem prenesla na zadnjenavedeno družbo.

122 Zavrniti je treba tudi trditve Komisije, da naj bi ta v bistvu vsekakor imela diskrecijsko pravico pri izbiri odgovornega za kršitev tako v primeru gospodarske kontinuitete kot tudi, splošneje, pri matičnih družbah in njihovih hčerinskih družbah, kar naj bi ji omogočalo, da sankcionira družbo ITR Rubber za vse pretekle kršitve družbe ITR in skupine Saiag.

123 Prvič, iz sodne prakse je namreč razvidno, da je v nekaterih okoliščinah matični družbi mogoče pripisati odgovornost za kršitveno ravnanje njene hčerinske družbe, ker jo je matična družba nadzorovala (sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi KNP BT proti Komisiji, T-309/94, Recueil, str. II-1007, točke 41, 42, 45, 47 in 48, potrjena s sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi KNP BT proti Komisiji, C-248/98 P, Recueil, str. I-9641, točka 73).

124 Vendar je treba ugotoviti, da te sodne prakse ni mogoče uporabiti, ker želi Komisija hčerinski družbi, ITR Rubber, v tem primeru pripisati odgovornost njene matične družbe, Saiag, in sicer za kršitveno ravnanje njene druge hčerinske družbe ITR.

125 Drugič, prav tako je bilo razsojeno, da ima Komisija na izbiro, da naloži sankcijo hčerinski družbi, ki je sodelovala pri kršitvi, ali matični družbi, ki jo je v tem obdobju nadzorovala (zgoraj v točki 101 navedena sodba Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točke od 81 do 84, in sodba Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2006 v združenih zadevah Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., str. II-5169, točka 331), ali pa obema skupaj in solidarno (sodbi Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, neobjavljena v ZOdl., točke od 52 do 82, in z dne 24. marca 2011 v zadevi IBP et International Building Products France proti Komisiji, T-384/06, ZOdl., str. II-1177, točka 13).

126 Vendar iz te sodne prakse izhaja, da čeprav je hčerinsko družbo res mogoče sankcionirati namesto matične družbe, to velja, kadar je sama sodelovala pri kršitvi, in sicer za čas trajanja njenega sodelovanja pri tej kršitvi, kar zlasti izključuje, da bi ji bilo mogoče retroaktivno pripisati odgovornost za kršitev, ki jo je storila njena matična družba pred ustanovitvijo navedene hčerinske družbe.

127 Možnost, da se pravni osebi, ki ni storila kršitve, retroaktivno pripiše odgovornost zanjo, velja namreč samo v okviru uporabe merila gospodarske kontinuitete, ki pa je bilo v obravnavani zadevi izključeno (glej točke od 114 do 119 zgoraj).

128 Ker je prenos v kartel vpletenega premoženja z družbe ITR na družbo ITR Rubber začel učinkovati 1. januarja 2002 in ker Komisija ni predložila nobenega dokaza o vpletenosti družbe ITR Rubber v obdobju pred 1. januarjem 2002, je treba torej šteti, da je družba ITR Rubber osebno storila kršitev, ki je trajala od 1. januarja 2002 do 31. januarja 2002, torej dneva, ko je družba Parker-Hannifin pridobila vse delnice družbe ITR Rubber.

129 Sklepati je mogoče, ne glede na preučitev drugega in tretjega tožbenega razloga, da družbi Parker-Hannifin ni mogoče pripisati solidarne odgovornosti za obdobje pred 31. januarjem 2002, dnevom, ko je ta pridobila vse delnice družbe ITR Rubber (ki je pozneje postala Parker ITR). V zvezi s tem in s tem pridržkom je treba torej izpodbijano odločbo potrditi v delu, v katerem je družbi Parker-Hannifin upravičeno pripisana solidarna odgovornost od 31. januarja 2002.

130 Ne da bi bilo treba preučiti drugi in tretji del prvega tožbenega razloga je zato treba prvi del tega razloga sprejeti, ker družbi Parker ITR ni mogoče pripisati odgovornosti za obdobje kršitve pred 1. januarjem 2002.

Četrti tožbeni razlog: domnevna nepravilnost naložitve globe družbi Parker ITR za obdobje pred 11. junijem 1999

Izpodbijana odločba

131 Komisija v točkah od 148 do 187 in od 289 do 307 obrazložitve izpodbijane odločbe opozarja na vrsto dejstev, na podlagi katerih je po njenem mnenju mogoče razlikovati med tremi obdobji obstoja kartela: prvo obdobje „polne in celovite“ dejavnosti od leta 1986 do maja 1997, omejeno obdobje dejavnosti, ki naj bi po navedbah udeležencev kartela trajalo od maja 1997 do junija 1999 ali junija 2000 in nazadnje ponovno obdobje „polne in celovite“ dejavnosti od junija 1999 ali junija 2000 do, po navedbah udeležencev kartela, maja 2007. V bistvu meni, da ker je obstoj stikov, katerih cilj je bil zlasti ponovna vzpostavitev kartela, med nekaterimi udeleženci kartela dokazan, je treba šteti, da je kršitev trajajoča ali vsaj ponavljajoča se, vendar pa ni treba naložiti globe za obdobje omejene dejavnosti kartela.

Trditve strank

132 Tožeči stranki s četrtim tožbenim razlogom trdita, da je naložitev globe družbi Parker ITR za obdobje pred 11. junijem 1999 v nasprotju, na eni strani, s členom 25(2) Uredbe št. 1/2003, ker kršitve ni mogoče opredeliti kot trajajoče ali ponavljajoče se kršitve, na drugi strani pa z načelom prepovedi diskriminacije. Menita, da je Komisija kršila tudi obveznost obrazložitve.

133 Komisija te trditve prereka.

Presoja Splošnega sodišča

134 Četrti tožbeni razlog, s katerim se Splošnemu sodišču predlaga, naj ugotovi, da je zastaralni rok za obdobje kršitve pred 11. junijem 1999 potekel, je glede na prvi tožbeni razlog logično subsidiaren, kar pomeni, da bi ga bilo treba preučiti le ob zavrnitvi prvega tožbenega razloga.

135 Ker je bil prvi tožbeni razlog sprejet, četrtega tožbenega razloga ni treba preučiti.

Peti tožbeni razlog: neupravičeno zvišanje globe, ker naj bi družba Parker ITR imela vodilno vlogo

Izpodbijana odločba

136 Iz točk od 457 do 463 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija ob upoštevanju vpletenosti g. P. v kartelu, ki je imel vodilno vlogo, kar je potrjeno z več dokazi, odločila, da zviša osnovni znesek globe za 30 % na podlagi obteževalnih okoliščin in da zavrne trditve družb Parker ITR in Parker-Hannifin glede pripisa odgovornosti g. P. za kršitev.

Trditve strank

137 Tožeči stranki v utemeljitev petega tožbenega razloga navajata, da ni prav, da je bila globa zvišana zato, ker naj bi družba Parker ITR imela vodilno vlogo v obdobju med 11. junijem 1999 in 30. septembrom 2001.

138 Komisija te trditve prereka.

Presoja Splošnega sodišča

139 Ker je bil prvi tožbeni razlog sprejet, družbi Parker ITR ni mogoče pripisati vodilne vloge v kartelu v obdobju med 11. junijem 1999 in 30. septembrom 2001.

140 Zato je treba ugoditi petemu tožbenemu razlogu, ker se ta nanaša na neupravičeno zvišanje globe, naložene za ravnanje, ki ga tožečima strankama ni mogoče pripisati.

Šesti tožbeni razlog: kršitev načela individualne odgovornosti in obveznosti obrazložitve v zvezi z zvišanjem globe, naložene družbi Parker-Hannifin zaradi vodilne vloge, ki se pripisuje družbi Parker ITR

Trditve strank

141 Šesti tožbeni razlog, ki ga navajata tožeči stranki, se nanaša na načelo individualne odgovornosti in na obveznost obrazložitve v zvezi z zvišanjem globe, naložene družbi Parker-Hannifin zaradi vodilne vloge, ki se pripisuje družbi Parker ITR.

142 Tožeči stranki v zvezi s tem trdita, da Komisija ni ugotovila odgovornosti družbe Parker-Hannifin za obdobje kršitve pred 31. januarjem 2002, temveč da je za zvišanje globe družbi Parker ITR in za zvišanje dela globe, za katerega je Parker-Hannifin solidarno odgovorna, upoštevala vodilno vlogo, ki naj bi jo družba ITR imela med junijem 1999 in septembrom 2001. Komisija pa družbi Parker-Hannifin pripisuje odgovornost za dogodke, do katerih je prišlo 31. januarja 2002, torej preden je prevzela družbo Parker ITR, pri čemer gre za kršitev načela osebne odgovornosti.

143 Tožeči stranki v bistvu tudi navajata, da je obrazložitev izpodbijane odločbe protislovna in nezadostna.

144 Komisija te trditve prereka.

Presoja Splošnega sodišča

145 Ker je bil prvi tožbeni razlog sprejet, družbi Parker-Hannifin kar zadeva vodilno vlogo njene hčerinske družbe Parker ITR ni mogoče pripisati solidarne odgovornosti za obdobje kršitve med 11. junijem 1999 in 30. septembrom 2001, ki je družbi Parker ITR ni mogoče pripisati.

146 Zato je treba šesti tožbeni razlog sprejeti.

Drugi tožbeni razlog: neupravičen pripis odgovornosti tožečima strankama za kršitev, povezano z nezakonitim ravnanjem g. P., direktorja oddelka „Oil & Gas“

Izpodbijana odločba

147 Iz točk od 374 do 381 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija zavrnila trditve tožečih strank, da bi bilo treba upoštevati, na eni strani, osebno odgovornost g. P., direktorja oddelka „Oil & Gas“ družbe ITR Rubber, tako pred prevzemom družbe ITR Rubber s strani Parker-Hannifin kot tudi po tem prevzemu, saj naj bi ta direktor ravnal brez vednosti svojega delodajalca in s tem vzpostavil širok mehanizem, namenjen sodelovanju v kartelu za osebno okoriščanje in okoriščanje družb, s katerimi je bil povezan, na drugi strani pa dejstvo, da naj bi bila ta ravnanja storjena v škodo in v nasprotju z notranjo politiko podjetja, kar naj bi podjetju povzročilo veliko škodo, prineslo pa nobene koristi.

Trditve strank

148 Tožeči stranki v bistvu izpodbijata, da se jima pripisuje ravnanje g. P., direktorja oddelka „Oil & Gas“ družbe ITR Rubber (ki je pozneje postala družba Parker ITR), prvič, ker jima je izkrivljeno predstavljal resnično stanje z zasnovo goljufivega načrta, namenjenega temu, da sebi in raznim družbam, ki jih je nadzoroval ali z njimi bil povezan, omogoči pridobitev nezakonitih dobičkov iz kartela, drugič, ker je na vsak način nasprotoval posredovanju družbe Parker-Hannifin pri poslovnem upravljanju sektorja cevi za uporabo v pomorstvu, ki ga je vodil popolnoma samostojno, in nazadnje tretjič, ker naj bi bili prvi oškodovanki zaradi ravnanj g. P., ki je ravnal le v lastnem interesu in interesu svojih družb ter pri tem kršil etični kodeks družbe Parker-Hannifin. Menita, da se po zgledu ameriške sodne prakse odgovornosti za ravnanje zaposlenega zato ne bi smelo pripisati podjetju, ker je bil namen nezakonitega ravnanja zaposlenega okoriščanje drugih oseb, in ne njegovega delodajalca.

149 Tožeči stranki poleg tega navajata, da z udeleženci kartela nista sklenili nobenega sporazuma v obdobju, v katerem je bil g. P. zaposlen pri podjetju, in ugovarjata temu, da naj bi kartel Komisiji prikrivali, saj sta v zvezi s tem imeli sume, ki pa po njunem mnenju niso zadostovali, da bi upravičili sprejetje ukrepov zlasti za vložitev prošnje za prizanesljivost.

150 Komisija te navedbe prereka.

Presoja Splošnega sodišča

151 Spomniti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso pripis odgovornosti za kršitev člena 85 ES podjetju ne predpostavlja ravnanja ali celo zavedanja o tej kršitvi s strani družbenikov ali glavnih upraviteljev zadevnega podjetja, temveč ravnanje osebe, ki ima pooblastilo, da deluje na račun podjetja (glej v zvezi s Pogodbo ES sodbo Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 97, in sodbo Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi Brugg Rohrsysteme proti Komisiji, T-15/99, Recueil, str. II-1613, točka 58).

152 Poudariti je treba, da je g. P. od leta 1981 do leta 2006 brez prekinitve delal naprej za družbo Pirelli Treg, nato za družbo Saiag (ITR) in za družbo Parker ITR. Poleg tega je družba Parker ITR po njegovem domnevnem odstopu, 9. junija 2006, z njim sklenila pogodbo o svetovanju za zagotavljanje kontinuitete sektorja cevi za uporabo v pomorstvu.

153 Vpletenost g. P. v kartel in njegova vodilna vloga, ki ju tožeči stranki poleg tega formalno ne izpodbijata, sta podrobno opisani v točkah 94, 122 (preglednica 9), 144, 145, 151, 154, 155, 156, 158, 163, 172, 177, 185, 189 (preglednica 10), 190, 196, 241, 302, 349, 379, 383, 384, 386, 459 in 461 obrazložitve izpodbijane odločbe.

154 Tožeči stranki sta poleg tega na obravnavi priznali, da je imel g. P. pooblastilo za delovanje v imenu podjetja, kot je poudarila Komisija v točki 383 obrazložitve izpodbijane odločbe. Iz te točke obrazložitve je namreč razvidno, da sta tožeči stranki predložili „kopijo pooblastila […], v katerem je bilo navedeno, da je imel dovoljenje za sklepanje številnih poslov“, kar dokazuje, da je imel g. P. v okviru svojih dejavnosti sicer res široka pooblastila, vendar zato, ker sta mu jih tožeči stranki izrecno podelili.

155 Odgovornost tožečih strank je zato podana, ne da bi bilo treba ugotoviti, ali je g. P. ravnal brez njunega védenja.

156 Trditve tožečih strank, da sami ne bi sklenili nobenega sporazuma z drugimi udeleženci kartela, prav tako ni mogoče sprejeti, saj sta bili pravno zavezani prek g. P.

157 Enako velja za navedbe glede kršitve notranjega etičnega kodeksa skupine Parker in glede tega, da naj bi g. P. ravnal z namenom, da to skupino ogoljufa. Ugotoviti je namreč treba, da te navedbe ni mogoče sprejeti na nobeni podlagi, med drugim tudi zato, ker družba Parker ni nikoli vložila prijave in ni nikakor ukrepala proti svojemu nekdanjemu zaposlenemu.

158 Nazadnje, v zvezi s škodo, ki naj bi bila povzročena družbi Parker-Hannifin, je Komisija pravilno opozorila, da je imelo podjetje zaradi sodelovanja v kartelu, v nasprotju s tem, kar zatrjuje, koristi, ki izhajajo predvsem iz določitve cen in razdelitve trgov med udeleženci kartela, česar ne bi moglo uresničiti, če med njimi ne bi bilo nobenega sporazuma.

159 Drugi tožbeni razlog je treba zato zavrniti.

Tretji tožbeni razlog: napačna opredelitev družbe Parker-Hannifin kot solidarno odgovorne za kršitev z družbo Parker ITR

Izpodbijana odločba

160 Iz točk od 382 do 389 obrazložitve izpodbijane odločbe je v bistvu razvidno, da je Komisija štela, da je odločilen vpliv družbe Parker-Hannifin na družbo Parker ITR mogoče predpostavljati, ker je imela matična družba kapital svoje hčerinske družbe v stoodstotni lasti, in da so bili poleg tega na voljo indici, ki so dokazovali, da je družba Parker-Hannifin nadzorovala družbo Parker ITR, predvsem pooblastilo, dodeljeno g. P., iz katerega je bilo razvidno, da je imel dovoljenje za sklepanje številnih poslov.

161 Komisija je zavrnila tudi trditve tožečih strank, podane v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

162 Tako je Komisija, prvič, zavrnila trditev, da bi zadostovalo dokazati, da družba Parker-Hannifin odločilnega vpliva ni izvrševala samo na dejavnost, povezano s cevmi za uporabo v pomorstvu družbe Parker ITR, ne da bi bilo pri tem treba upoštevati položaj drugih sektorjev dejavnosti te hčerinske družbe, glede na to, da je iz sodne prakse razvidno, da se ta položaj nanaša na celotno ravnanje hčerinske družbe.

163 Drugič, Komisija je menila, da dokumenti, na katere sta se tožeči stranki sklicevali, da bi dokazali samostojnost družbe Parker ITR, ne dokazujejo, da je hčerinska družba ravnala popolnoma neodvisno od matične družbe, temveč zgolj kažejo na morebitna razhajanja v pogledih ali težave v sodelovanju. Vendar po mnenju Komisije za odločilno vplivanje na poslovno politiko hčerinske družbe ni potrebno posredovanje pri tekočem upravljanju dejavnosti te hčerinske družbe.

164 Tretjič, Komisija je zavrnila trditve tožečih strank, v skladu s katerimi naj bi bil kartel pred matično družbo prikrit, zlasti ob upoštevanju, da iz sodne prakse izhaja, da ji ni treba dokazati, da se je uprava podjetja zavedala kršitve, če je bil posameznik, ki je sodeloval pri tej kršitvi, pooblaščen za delovanje v imenu podjetja.

165 Komisija je sklenila, da je treba poleg odgovornosti družbe Parker ITR za kršitev od leta 1986 ugotoviti, da sta družbi Parker-Hannifin in Parker ITR solidarno odgovorni za ravnanje družbe Parker ITR med 31. januarjem 2002 in 2. majem 2007.

Trditve strank

166 Prvič, tožeči stranki v bistvu trdita, na eni strani, da družba Parker-Hannifin ni nikakor vplivala – sploh pa ne, *a fortiori*, odločilno – na oddelek „Oil & Gas“ družbe Parker ITR v obdobju, ko ga je vodil g. P. V utemeljitev teh trditev navajata, da je g. P. sistematično zavračal upoštevanje smernic in poslovne politike družbe, da je uspel preprečiti njene poskuse posredovanja pri upravljanju sektorja cevi za uporabo v pomorstvu in da namenoma ni upošteval etičnega kodeksa skupine Parker. Po njunem mnenju se je zato na trgu kazala neodvisnost ravnanja navedenega oddelka „Oil & Gas“, ki ga je vodil g. P.. Menita, da sta s tem ovrgli domnevo o odločilnem vplivu.

167 Na drugi strani po mnenju tožečih strank spis Komisije, z izjemo nekaterih domnevnih indicev, ne vsebuje nobenega dokaza o odločilnem vplivanju družbe Parker-Hannifin na družbo Parker ITR v obdobju med 31. januarjem 2002 in 9. junijem 2006.

168 Drugič, tožeči stranki v bistvu menita, da morata domnevo o odločilnem vplivu izpodbijati samo glede proizvodov, na katere se je nanašal kartel, in sicer tistih iz oddelka „Oil & Gas“ družbe Parker ITR. Če bi morali dokazati, da družba Parker-Hannifin ni nikakor odločilno vplivala na nobeno dejavnost, ki jo je izvajala družba Parker ITR, bi bilo to očitno nesorazmerno in v nasprotju z namenom te predpostavke. Matična družba se namreč lahko odloči, da bo odločilno vplivala na nekatere sektorje dejavnosti svojih hčerinskih družb, glede drugih sektorjev pa jim prepustila popolno neodvisnost. Zato je v obravnavani zadevi treba ugotoviti, da na podlagi dokazov iz spisa družba Parker-Hannifin in družba Parker ITR nista bili enotno podjetje v smislu člena 81 ES glede dejavnosti cevi za uporabo v pomorstvu, namenjenih za nafto in plin.

169 Tretjič, tožeči stranki v bistvu izpodbijata navedbe Komisije, da za odločilno vplivanje ni potrebno posredovanje pri tekočem poslovanju hčerinske družbe.

170 Četrtič, tožeči stranki v bistvu menita, da jima ni treba izpodbijati dejstva, da si je družba Parker-Hannifin zastavila cilje in strategije, ki so vplivali na rezultate in povezanost skupine ter skušala popraviti ravnanja, ki bi lahko odstopala od teh ciljev in strategij, kot to trdi Komisija v točki 386 obrazložitve izpodbijane odločbe.

171 Nazadnje, petič, tožeči stranki v bistvu nasprotujeta pomenu in razlagi, ki ju je Komisija dala glede nekaterih dokazov, na katere se sklicuje v točkah od 383 do 386 obrazložitve izpodbijane odločbe, da bi dokazala, da je družba Parker-Hannifin nameravala nadzorovati svojo hčerinsko družbo.

172 Komisija te navedbe prereka.

Presoja Splošnega sodišča

173 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se glede na gospodarske, organizacijske in pravne povezave med matično in hčerinsko družbo ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše matični družbi, ker hčerinska družba, čeprav je ločen pravni subjekt, o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak v bistvu ravna po navodilih matične družbe (glej zgoraj v točki 86 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 58 in navedena sodna praksa).

174 Tako je namreč zato, ker sta v takem primeru matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in zato v smislu sodne prakse tvorita samo eno podjetje. To, da matična družba in njena hčerinska družba tvorita samo eno podjetje v smislu člena 81 ES, tako Komisiji omogoča, da odločbo, s katero nalaga plačilo glob, naslovi na matično družbo, ne da bi bilo treba dokazati njeno osebno vpletenost pri tej kršitvi (glej zgoraj v točki 86 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 59 in navedena sodna praksa).

175 V posebnem primeru, v katerem je matična družba stoodstotna lastnica kapitala svoje hčerinske družbe, ki je kršila pravila o konkurenci Unije, ta matična družba na eni strani lahko odločilno vpliva na ravnanje hčerinske družbe, na drugi strani pa obstaja ovrgljiva domneva, da dejansko odločilno vpliva na ravnanje svoje hčerinske družbe (glej zgoraj v točki 86 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 60 in navedena sodna praksa).

176 V teh okoliščinah za domnevo, da matična družba odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe, zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe. Komisija bo lahko tako matično družbo štela za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi, razen če matična družba, ki mora domnevo ovreči, predloži zadostne dokaze o tem, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej zgoraj v točki 86 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 61 in navedena sodna praksa).

177 Poleg tega ravnanje hčerinske družbe na trgu ne more biti edini element, da se dokaže odgovornost matične družbe, temveč je le eden od znakov, da gre za gospodarsko enoto (zgoraj v točki 86 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 73).

178 Tako se morajo za ugotovitev, ali hčerinska družba o svojem ravnanju na trgu odloča samostojno, upoštevati tudi vsi upoštevni dejavniki v zvezi z gospodarskimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami, ki to hčerinsko družbo povezujejo z matično družbo, ti pa so lahko od primera do primera različni in jih torej ni mogoče taksativno našteti (zgoraj v točki 86 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 74).

179 V obravnavani zadevi ni sporno, da je imela družba Parker-Hannifin prek različnih hčerinskih družb v lasti 100 % kapitala družbe ITR Rubber (ki je postala družba Parker ITR). Domneva se torej, da je kot matična družba odločilno vplivala na ravnanje svoje hčerinske družbe.

180 Dokaze, ki sta jih tožeči stranki predložili, da bi ovrgli to domnevo, je treba preučiti ob upoštevanju teh okoliščin.

181 V okviru te presoje je treba najprej opozoriti, da je iz zgoraj v točki 86 navedene sodbe Akzo Nobel in drugi proti Komisiji razvidno, da je treba dokazati samostojnost celotne hčerinske družbe, in ne samo poslovne enote, ki deluje na trgu, ki je predmet kartela, ker se s samostojnim ravnanjem hčerinske družbe želi *in fine* dokazati, da matična in hčerinska družba ne tvorita gospodarske enote, s čimer se lahko utemelji, da matična družba ne odgovarja za kršitev, ki jo stori njena hčerinska družba (glej v tem smislu zgoraj v točki 86 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točke 55, 56 in 59).

182 Zato je treba trditve tožečih strank v zvezi s tem zavrniti.

183 Tožeči stranki še zatrjujeta, da se od zadevnih strank ne zahteva, da predložijo neposreden in neizpodbiten dokaz o samostojnosti ravnanja hčerinske družbe na trgu, temveč zgolj to, da predložijo dokaze, na podlagi katerih je o tej samostojnosti mogoče sklepati.

184 V skladu s sodno prakso Sodišča, navedeno zgoraj (glej točko 176 zgoraj), se zahteva predložitev „zadostnih dokazov, da hčerinska družba na trgu ravna samostojno“, ne zahteva pa se, da tožeči stranki predložita neposreden in neizpodbiten dokaz o samostojnosti ravnanja hčerinske družbe na trgu, temveč morata, če tega ne storita, predložiti sklenjen krog natančnih in skladnih dokazov o tem, da je hčerinska družba dejansko ravnala samostojno, čeprav je imela matična družba v lasti 100 % kapitala svoje hčerinske družbe.

185 Poleg tega tožeči stranki v utemeljitev svojih trditev, da matična družba ni nikakor vplivala, niti, *a fortiori*, odločilno vplivala na svojo hčerinsko družbo, zatrjujeta, da je g. P. sistematično zavračal upoštevanje smernic in poslovne politike družbe Parker Hannifin, da je uspel preprečiti poskuse

njenega posredovanja v upravljanje sektorja cevi za uporabo v pomorstvu, kar naj bi Komisija v izpodbijani odločbi priznala (točka 384 obrazložitve izpodbijane odločbe), in da poleg tega namenoma ni upošteval etičnega kodeksa skupine Parker, ki svojim zaposlenim prepoveduje sodelovati pri tajnih dejavnostih.

186 Tožeči stranki menita, da sta s tem dokazali, da družba Parker-Hannifin ni posredovala pri tekočem poslovanju oddelka „Oil & Gas“ družbe Parker ITR.

187 Vendar je treba poudariti, da tožeči stranki hkrati v bistvu navajata, da družba Parker-Hannifin ni odločilno vplivala na družbo Parker ITR, da pa ni prenehala s poskusi posredovanja pri njenem poslovanju in da ji samo zaradi mahinacij g. P. ni uspelo.

188 Tožeči stranki pa nista predložili ničesar, kar bi pojasnilo razloge, zaradi katerih naj bi bilo družbi Parker-Hannifin več let, kot zatrjujeta, upravičeno preprečeno odločilno vplivanje na družbo Parker ITR.

189 Opozoriti je namreč treba, da je družba Parker-Hannifin krovna družba svetovne skupine, ki je na začetku leta 2002 prevzela zanjo nov sektor dejavnosti, in sicer sektor gumijastih cevi družbe ITR Rubber (ki je pozneje postala družba Parker ITR).

190 Tožeči stranki trdita, da je g. P. skupino Parker držal stran od dejavnosti družbe Parker ITR, tako da naj krovna družba te skupine več kot štiri leta, do njegovega odhoda leta 2006, ne bi bila seznanjena s tem, kar se je v teh dejavnostih dogajalo.

191 Poleg majne verjetnosti teh navedb je treba tudi ugotoviti, da družbe Parker-Hannifin ni nič pravno in gospodarsko oviralo pri nadzorovanju družbe Parker ITR.

192 Poleg tega družbi Parker-Hannifin ni nič preprečevalo, da premesti ali odpusti g. P., saj je bil le eden od njenih zaposlenih, če sta tožeči stranki menili, kot to danes zatrjujeta, da je oviral nadzorovanje družbe Parker ITR s strani družbe Parker-Hannifin.

193 Poleg tega morajo biti dokazi, ki jih predloži matična družba, zadostni za dokaz, da je bila hčerinska družba objektivno samostojna glede na gospodarske, organizacijske in pravne povezave, ki so ju združevale. Nameni hčerinske družbe so v zvezi s tem sami po sebi brez pomena, čeprav so dokazani. Z drugačno odločitvijo bi se odobravalo nedelovanje in malomarnost matične družbe pri upravljanju njenih hčerinskih družb, ki so udeležene v kršitvah.

194 Zato tožeči stranki nista predložili nobenega dokaza, s katerim bi se ovrgla domneva o odločilnem vplivu matične družbe na hčerinsko družbo, niti dodatnih dokazov, ki jih je uporabila Komisija.

195 Glede na navedeno je treba tretji tožbeni razlog zavrniti.

Sedmi tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj zaradi uporabe napačne metode za izračun vrednosti prodaje za določitev globe

Izpodbijana odločba

196 Iz točk od 422 do 428 obrazložitve izpodbijane odločbe je v bistvu razvidno, da je Komisija, na eni strani, za opredelitev zadevne prodaje upoštevala povprečje prodaje v zadnjih treh letih pred prenehanjem kršitve, da bi s tem zajela nihanje letne prodaje, in, na drugi strani, štela, da trg EGP vključuje vso zaračunano prodajo kupcu s sedežem v EGP, pri čemer je pojasnila, da je menila, da je

ob upoštevanju posebnih okoliščin upoštevnega trga šlo za najzanesljivejše merilo za določitev, kje je konkurenca, ki jo je kršitev prizadela, in ne kraj končnega uporabnika, ki bi dejansko lahko bil zunaj EGP.

197 Komisija poleg tega poudarja, da to presojo potrjuje dejstvo, da je večina družb v odgovorih na zahteve Komisije po informacijah navedla geografsko razdelitev kupcev ali prometa na podlagi kraja obračuna, in ne kraja dobave ali končne uporabe proizvodov.

198 Komisija je nazadnje navedla, da taka presoja ni v nasprotju s Smernicami, ker te ne določajo meril, na podlagi katerih se šteje, da gre za prodaje v EGP.

Trditve strank

199 Tožeči stranki v bistvu zatrjujeta, da je Komisija kršila načelo varstva legitimnih pričakovanj, ker za izračun prodaj znotraj EGP ni upoštevala samo prodaje cevi za uporabo v pomorstvu, ki so bile dobavljene v EGP, temveč tudi zaračunano prodajo proizvodov družbam s sedežem v EGP, po njunem mnenju zato, da bi umetno povišala znesek globe.

200 Po mnenju tožečih strank vpliv morebitno nezakonitega ravnanja na konkurenco v EGP dokazuje samo prodaja proizvodov, dobavljenih v EGP. Prodaja proizvodov, dobavljenih zunaj EGP, namreč ne bi mogla „prizadeti trgovine med državami članicami“ ali „med pogodbenicami“ v smislu člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP; trgovina v EGP je namreč prizadeta samo, če so proizvodi, na katere se nanaša kartel, dobavljeni na ozemlju EGP, ne glede na sedeža pravnega subjekta, ki so mu proizvodi zaračunani.

201 Tožeči stranki se poleg tega sklicujeta na člen 197 Prečiščenega obvestila Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL C 95, str. 1, v nadaljevanju: obvestilo o koncentracijah), v skladu s katerim je „dobava na splošno značilno dejanje za prodajo blaga […]“, kar naj bi potrjevalo njuno presojo točke 18 Smernic.

202 Tožeči stranki poleg tega menita, da je točka 55 obrazložitve izpodbijane odločbe – v kateri Komisija navaja, da „prodaja zaradi zamenjave [to je končnim uporabnikom] pomeni večji del svetovnega trga cevi za uporabo v pomorstvu kot prodaja novih izdelkov [to je prodaj opremljevalcem]“ – v protislovju s točko 427 obrazložitve izpodbijane odločbe – v skladu s katero „večjo količino cevi za uporabo v pomorstvu kupujejo opremljevalci“.

203 Tožeči stranki v bistvu še zatrjujeta, da Komisija ne more trditi, da je merilo izdaje računa splošno merilo, ki ga uporabljajo podjetja sama, samo zato, ker je več zadevnih podjetij navedlo notranjo geografsko razdelitev njihovega prometa na podlagi kraja izdaje računa, in ne kraja dobave, čeprav je družba Parker-Hannifin opozorila, da tak izračun morda ne prikazuje prometa, realiziranega v EGP, za potrebe te zadeve.

204 Komisija te navedbe prereka.

Presoja Splošnega sodišča

205 Točka 13 Smernic določa:

„Za določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, bo Komisija uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno povezane s kršitvijo, v upoštevnem geografskem območju znotraj ozemlja EGP. Komisija bo običajno uporabila prodajo podjetja v zadnjem celem poslovnem letu njegove udeležbe pri kršitvi […]“

206 Točka 18 Smernic določa:

„Kadar geografski obseg kršitve presega ozemlje EGP (na primer pri svetovnih kartelih), zadevna prodaja podjetja znotraj EGP ne more ustrezno prikazati teže vsakega podjetja pri kršitvi. To se lahko zgodi zlasti pri svetovnih sporazumih o razdelitvi trga.

V takih okoliščinah lahko Komisija, da bi se upoštevali skupna razsežnost zadevne prodaje v EGP in sorazmerna teža vsakega podjetja pri kršitvi, oceni skupno vrednost prodaje blaga ali storitev, povezane s kršitvijo, v upoštevnem geografskem območju (obsežnejšem od EGP), določi delež prodaje vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi, na tem trgu in uporabi ta delež glede na skupno vrednost prodaje teh podjetij znotraj EGP. Rezultat se bo uporabil kot vrednost prodaje za določitev osnovnega zneska globe.“

207 Tožeči stranki ne izpodbijata, da je trg cevi za uporabo v pomorstvu svetovni trg.

208 Zato je treba preučiti vsebino točke 18 Smernic, ki se uporablja v obravnavani zadevi.

209 Ugotoviti je treba, da v točki 18 Smernic – poleg tega niti v točki 13 – ni omenjena niti „dobava“ niti „zaračunana prodaja“ v EGP, ampak se nanaša na „zaračunano prodajo“ znotraj EGP.

210 Torej Smernice, poleg tega, da ne zahtevajo upoštevanja prodaje, opravljene v EGP, tudi ne nasprotujejo temu, da bi Komisija za izračun vrednosti prodaje vsakega podjetja v EGP upoštevala zaračunano prodajo v EGP.

211 Da se zaračunana prodaja v EGP lahko upošteva, mora to merilo prikazovati resnično stanje trga, ki mora biti takšno, da se čim bolje ugotovijo posledice kartela za konkurenco v EGP.

212 Tožeči stranki pa ne izpodbijata tega, da čeprav so končni cilj večine sistemov cevi za uporabo v pomorstvu neevropske regije, pa imajo nekateri glavni svetovni opremljevalci sedež v različnih državah Unije/EGP (glej točko 59 obrazložitve izpodbijane odločbe). Zato se vpliv kartela v zvezi s cevmi za uporabo v pomorstvu na konkurenco v EGP z upoštevanjem prodaje, zaračunane v EGP, pravilno prikazuje in je treba zavrniti trditve tožečih strank, da bi bilo učinke kartela v EGP mogoče presojati samo na podlagi prodaje, opravljene v EGP.

213 Ni pa pomembno, da je Komisija v obvestilu o koncentracijah pri opredelitvi prometa, ki naj se upošteva, nameravala dati prednost kraju dobave, kajti presoja posledic koncentracije za trg namreč ni primerljiva z določanjem zneska globe, ki jo je treba podjetju naložiti zaradi kršitve člena 81 ES, tudi če bi bila določitev tržne vrednosti v obvestilu o koncentracijah in v Smernicah enaka.

214 Poleg tega to, da se Komisija na področju konkurenčnega prava sama omejuje, Komisije ne zavezuje k enakemu načinu omejevanja na nekem drugem področju niti ne pomeni *ipso facto* enakega omejevanja na tem področju.

215 Poleg tega to, da je bilo v izpodbijani odločbi ugotovljeno, da prodaja za zamenjavo končnim uporabnikom – ki so v večini res zunaj EGP – pomeni večji del svetovnega trga cevi za uporabo v pomorstvu kot prodaja novih izdelkov (točka 55 obrazložitve izpodbijane odločbe), ni v protislovju s presojo Komisije, v skladu s katero je v obravnavani zadevi kraj, v katerem je subjekt, ki mu je prodaja zaračunana, najprimernejši za presojo, ali gre za prodajo v EGP (točka 427 obrazložitve izpodbijane odločbe), kar torej pomeni, da je Komisija upoštevala samo prodajo, zaračunano kupcem v EGP, ne glede na to, kje so končni uporabniki.

216 Zato je treba ob upoštevanju navedenega preučiti, ali je Komisija podatke o prodaji, ki so jih podjetja predložila, in sicer podatke o zaračunani prodaji, ocenjevala drugače, kot so ta pričakovala, in s tem kršila njihovo legitimno pričakovanje.

217 Spomniti je treba, da na podlagi ustaljene sodne prakse pravica sklicevati se na načelo varstva legitimnih pričakovanj velja za vsakega posameznika, ki je v položaju, iz katerega izhaja, da mu je uprava Skupnosti s tem, da mu je dala natančna zagotovila, vzbudila utemeljena pričakovanja (sodba Sodišča z dne 15. julija 2004 v združenih zadevah Di Lenardo in Dilexport, C-37/02 in C-38/02, ZOdl., str. I-6911, točka 70, in sodba Splošnega sodišča z dne 17. decembra 1998 v zadevi Embassy Limousines & Services proti Parlamentu, T-203/96, Recueil, str. II-4239, točka 74). Taka zagotovila, ne glede na obliko, v kateri so bila sporočena, so natančne, brezpogojne ter skladne informacije pooblaščenih in zanesljivih virov (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 25. maja 2000 v zadevi Kögler proti Sodišču, C-82/98 P, Recueil, str. I-3855, točka 33). Nihče pa se ne more sklicevati na kršitev tega načela, če mu uprava ni dala natančnih zagotovil (sodbi Sodišča z dne 24. novembra 2005 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-506/03, neobjavljena v ZOdl., točka 58, in z dne 22. junija 2006 v združenih zadevah Belgija in Forum 187 proti Komisiji, C-182/03 in C-217/03, ZOdl., str. I-5479, točka 147). Poleg tega lahko le zagotovila, ki ustrezajo veljavnim predpisom, utemeljijo legitimno pričakovanje (sodbe Splošnega sodišča z dne 30. junija 2005 v zadevi Branco proti Komisiji, T-347/03, ZOdl., str. II-2555, točka 102; z dne 23. februarja 2006 v zadevi Cementbouw Handel & Industrie proti Komisiji, T-282/02, ZOdl., str. II-319, točka 77, in z dne 19. novembra 2009 v zadevi Denka International proti Komisiji, T-334/07, ZOdl., str. II-4205, točka 132).

218 Ugotoviti je treba, da Komisija v obravnavani zadevi tožečima strankama ni dala nobenega zagotovila v smislu te sodne prakse, da podatki o zaračunani prodaji v EGP, ki sta jih predložili najprej prostovoljno, nato na zahtevo Komisije, ne bodo upoštevani pri izračunu globe, ki jima bo naložena.

219 Zato se tožeči stranki ne moreta sklicevati na nikakršno kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj glede tega, da so bili pri izračunu globe, ki jima je bila naložena, upoštevani podatki o zaračunani prodaji v EGP, ki sta jih Komisiji predložili na lastno pobudo.

220 Torej je treba sedmi tožbeni razlog zavrniti.

Osmi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, načela osebne odgovornosti in obveznosti obrazložitve pri izračunu 10-odstotnega praga prometa

Trditve strank

221 Prvič, tožeči stranki trdita, da bi morala Komisija pri izračunu zgornje meje 10 % upoštevati promet družbe Parker ITR, ne pa konsolidiranega prometa družbe Parker-Hannifin, in da je Komisija tako kršila člen 23(2) Uredbe št. 1/2003. Po njunem mnenju je iz sodne prakse namreč razvidno, da če sta dva pravna subjekta v obdobju kršitve del istega podjetja, v času izdaje odločbe Komisije pa ne pripadata več temu podjetju, je treba 10-odstotno zgornjo mejo izračunati ločeno na podlagi njunega prometa posebej. Enako razlogovanje bi bilo po analogiji treba uporabiti v obravnavani zadevi, ker sta družbi Saiag in ITR, ki sta večji del trajanja kršitve imeli v lasti premoženje, na katero se je nanašala kršitev, tvorili podjetje, ki je bilo neodvisno od podjetja Parker-Hannifin.

222 Tožeči stranki trdita, da bi bila vsakršna drugačna razlaga v nasprotju z načelom pravne varnosti in bi pripeljala do nesorazmernih rezultatov.

223 Drugič, tožeči stranki menita, da izpodbijana odločba tako krši tudi načelo osebne odgovornosti, ker je premoženje družbe Parker ITR, povezano s cevmi za uporabo v pomorstvu, od 1. aprila 1986 do 31. januarja 2002 pripadalo različnim podjetjem.

224 Tretjič, tožeči stranki trdita, da Komisija ni odgovorila na trditve o razlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, ki sta jih podali med upravnim postopkom. Po njunem mnenju je v izpodbijani odločbi zgolj navedeno, da prilagojeni osnovni zneski, upoštevani za globe, ne presegajo 10-odstotne zgornje meje,

kar ne omogoča razumevanja utemeljitve odločitve Komisije, da 10-odstotno zgornjo mejo za del globe, glede katere je bila odgovornost ugotovljena samo za družbo Parker ITR, izračuna na podlagi prometa družbe Parker-Hannifin.

225 Komisija te navedbe prereka.

Presoja Splošnega sodišča

226 Opozoriti velja, da je treba, na eni strani, prvi tožbeni razlog sprejeti in zato družbi Parker ITR pripisati kršitev za obdobje od 1. januarja 2002 do 2. maja 2007, na drugi strani pa zavrniti tretji tožbeni razlog, zaradi česar Splošno sodišče šteje, da je bila družba Parker ITR v celotnem obdobju kršitve, razen med 1. januarjem 2002 in 31. januarjem 2002, hčerinska družba v stoodstotni lasti družbe Parker-Hannifin, ki je nanjo odločilno vplivala.

227 Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso cilj uvedbe 10-odstotne zgornje meje mogoče uresničiti samo, če se ta meja na prvem mestu uporablja posebej za vsakega naslovnika odločbe, s katero je naložena globa. Le če se nato izkaže, da več naslovnikov odločbe tvori podjetje v smislu gospodarskega subjekta, odgovornega za kršitev, ki se sankcionira, in to tudi na dan sprejetja te odločbe, se lahko zgornja meja izračuna na podlagi skupnega prometa tega podjetja, to je vseh njegovih delov (zgoraj v točki 125 navedena sodba Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, točka 390).

228 Ker je bil prvi tožbeni razlog sprejet, je osmi tožbeni razlog v delu, v katerem se nanaša na obdobje kršitve pred 1. januarjem 2002, to je na obdobje trajanja kršitve družbe ITR, brezpredmeten. Po drugi strani pa v delu, v katerem se nanaša na obdobje kršitve po 1. januarju 2002, ni utemeljen, ker sta bili družbi Parker ITR in Parker-Hannifin v tem celotnem obdobju, razen enega meseca, gospodarska enota, odgovorna za sankcionirano kršitev. Zato bi bilo mogoče zgornjo mejo globe izračunati na podlagi celotnega prometa tega podjetja, to je vseh njegovih delov.

229 Ker je bil prvi tožbeni razlog sprejet, ni treba preučiti še drugih očitkov glede kršitve načela osebne odgovornosti in sorazmernosti ter neobstoja obrazložitve v delu, v katerem se nanašajo na vpliv upoštevanja obdobja pred 1. januarjem 2002 v izpodbijani odločbi.

230 Zato je treba osmi pritožbeni razlog zavrniti.

Deveti tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj in obveznosti obrazložitve, ker je Komisija zavrnila znižanje globe na podlagi sodelovanja

Izpodbijana odločba

231 Iz točk od 489 do 493 obrazložitve izpodbijane odločbe je v bistvu razvidno, da je družba Parker ITR v okviru programa prizanesljivosti Komisiji predložila dokumente, na podlagi katerih je ta štela, na eni strani, da za obdobje od leta 1986 do leta 2007 nimajo dodane vrednosti, na drugi strani pa, da res vsebujejo elemente, ki omogočajo ugotovitev obstoja kartela od leta 1972 do začetka 80. let. Vendar je Komisija menila, da je treba to obdobje šteti za zastarano. Zato je sklenila, da tožečima strankama ni treba znižati globe.

Trditve strank

232 Tožeči stranki trdita, da sta v svoji prošnji za prizanesljivost zbrali in predložili pomembne dokaze o dejstvih, [*zaupno*], ki jih Komisija prej ni poznala in ki imajo neposredno zvezo z [*zaupno*] kršitve. Po mnenju tožečih strank je Komisija štela, da ti dokazi, ki so se nanašali na obdobje med [*zaupno*], nimajo nobene dodane vrednosti, zaradi [*zaupno*]. Taka presoja pa naj bi bila v nasprotju s [*zaupno*]. Poleg tega naj Komisija ne bi nikakor pojasnila, zakaj [*zaupno*].

233 Tožeči stranki še trdita, da če bi Komisija menila, da imajo dokazi, ki sta jih predložili tožeči stranki, znatno dodano vrednost, se odgovornost za [*zaupno*] kartela na podlagi teh dokazov ne bi mogla pripisati družbi Parker ITR in bi bila ta delna imuniteta zagotovljena poleg znižanja v okviru prizanesljivosti na podlagi sodelovanja v skladu s točko 26, zadnji pododstavek, obvestila o prizanesljivosti.

234 Nazadnje, tožeči stranki zanikata, da sta prikrivali obstoj kartela, pa čeprav naj bi zanj vedeli.

235 Komisija te navedbe prereka.

Presoja Splošnega sodišča

236 Točka 26 obvestila o prizanesljivost določa:

„Komisija bo v vsaki končni odločbi, sprejeti na koncu upravnega postopka, določila stopnjo znižanja, dodeljeno podjetju, glede na globo, ki bi bila sicer naložena. Za:

— prvo podjetje, ki predloži dokazna sredstva, ki pomenijo znatno dodano vrednost: znižanje od 30 do 50 %,

— drugo podjetje, ki predloži dokazna sredstva, ki pomenijo znatno dodano vrednost: znižanje od 20 do 30 %,

— vsa naslednja podjetja, ki predložijo dokazna sredstva, ki pomenijo znatno dodano vrednost: znižanje do 20 %.

Komisija bo z namenom določitve ravni znižanja znotraj vsakega od teh razponov upoštevala čas predložitve dokaznih sredstev, ki izpolnjujejo pogoj iz točke (24), in obseg, v katerem pomenijo dodano vrednost.

Če prosilec za znižanje globe kot prvi predloži samostojna dokazna sredstva v smislu točke (25), ki jih Komisija uporabi za ugotovitev dodatnih dejstev, ki povečujejo resnost ali trajanje kršitve, Komisija ne bo upoštevala teh dodatnih dejstev pri določanju globe, ki bo naložena podjetju, ki je predložilo ta dokazna sredstva.“

237 Točka 36 obvestila o prizanesljivosti določa:

„Komisija ne bo sprejela stališča o dodelitvi ali ne pogojne imunitete ali o nagraditvi ali ne katere koli prošnje, če postane jasno, da prošnja zadeva prekrške, storjene v zastaralnem roku petih let za naložitev kazni, določenem v členu 25(1)(b) Uredbe št. 1/2003, saj take prošnje ne služijo več svojemu namenu.“

238 V obravnavani zadevi se dokazi, za katere tožeči stranki menita, da bi jima morali na podlagi obvestila o prizanesljivosti omogočiti znižanje globe, nanašajo na obdobje med [*zaupno*].

239 Tudi če bi se ti dokazi šteli za pomembne, se nanašajo na obdobje [*zaupno*].

240 Kot pravilno poudarja Komisija, bi se to obdobje kršitve, tudi če bi se štelo, da je na podlagi navedenih dokazov dovolj dokazano, moralo šteti za zastarano.

241 Komisija poleg tega v točki 491 obrazložitve izpodbijane odločbe poudarja, da so dokazi, ki so bili predloženi za obdobje [*zaupno*], preveč nedosledni, da bi lahko dokazali kršitev.

242 Ker Komisija ugotavlja, da nima nobenega zadostnega dokaza o dejavnosti kartela za dokaz kršitve v obdobju [*zaupno*], bi morala iz tega sklepati, da obdobje, na katerega so se nanašali dokazi, ki sta jih predložili tožeči stranki, [*zaupno*] in je Komisija glede na neobstoj kakršne koli dodane vrednosti navedenih dokazov upravičeno zavrnila znižanje globe tožečima strankama.

243 Poleg tega je treba ugotoviti, da je v zvezi s tem izpodbijana odločba podrobno obrazložena v točkah od 489 do 493 obrazložitve te odločbe.

244 Zato je treba deveti tožbeni razlog v celoti zavrniti.

245 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba člen 1 izpodbijane odločbe razglasiti za ničen v delu, v katerem je ugotovljeno, da je družba Parker ITR sodelovala pri kršitvi v obdobju pred 1. januarjem 2002. Zato je treba za ničen razglasiti tudi člen 2 izpodbijane odločbe v delu, v katerem se nanaša na tožeči stranki.

Predlog za spremembo, izvajanje neomejene pristojnosti s strani Splošnega sodišča in določitev končnega zneska globe

246 Spomniti je treba, da se lahko na podlagi člena 261 PDEU z uredbami, ki jih v skladu z določbami Pogodbe DEU sprejemata Evropski parlament in Svet skupaj, Sodišču dodeli neomejena pristojnost glede kazni, predvidenih v teh uredbah. Taka pristojnost je bila sodišču Skupnosti podeljena s členom 31 Uredbe št. 1/2003. Zato je pooblaščeno, da zunaj okvira nadzora zakonitosti sankcije nadomesti presojo Komisije s svojo in tako odpravi, zniža ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen. Iz tega izhaja, da lahko sodišče Unije izvaja neomejeno pristojnost, kadar presoja vprašanje zneska globe, in da lahko to pristojnost izvaja glede znižanja in tudi povišanja tega zneska (glej sodbo Sodišča z dne 8. februarja 2007 v zadevi Groupe Danone proti Komisiji, C-3/06 P, ZOdl., str. I-1331, točke od 60 do 62 in navedena sodna praksa).

247 Poleg tega je v skladu s členom 23(3) Uredbe št. 1/2003 pri določitvi zneska globe treba poleg teže kršitve upoštevati tudi njeno trajanje.

248 Sodišče je razsodilo, da je pri določanju zneska glob treba upoštevati trajanje kršitev in vse dejavnike, ki lahko vplivajo na presojo njihove teže, kot so ravnanje posameznega podjetja, vloga, ki jo je posamezno podjetje imelo pri usklajenih ravnanjih, dobiček, ki so ga podjetja lahko imela zaradi teh ravnanj, njihova velikost, vrednost zadevnega blaga in nevarnost, ki jo ta vrsta kršitev pomeni za Evropsko skupnost (glej sodbo Sodišča z dne 8. decembra 2011 v zadevi Chalkor proti Komisiji, C-386/10 P, ZOdl., str. I-13085, točka 56 in navedena sodna praksa).

249 Sodišče je navedlo tudi, da je treba upoštevati objektivne dejavnike, kot so vsebina in trajanje protikonkurenčnih ravnanj, njihovo število in intenzivnost, obseg prizadetega trga in škoda, povzročena gospodarski ureditvi. Pri preučitvi je prav tako treba upoštevati sorazmerno velikost in tržni delež odgovornih podjetij ter morebitno ponavljanje kršitev (zgoraj v točki 248 navedena sodba Chalkor proti Komisiji, točka 57).

250 V zvezi s tem je treba spomniti, da Splošno sodišče v okviru izvajanja neomejene sodne pristojnosti globe ne določi po natančnem aritmetičnem postopku. Poleg tega Splošno sodišče ni vezano na izračune Komisije, ampak mora opraviti svojo presojo in pri tem upoštevati vse okoliščine primera (sodba Splošnega sodišča z dne 14. septembra 2004 v zadevi Aristrain proti Komisiji, T-156/94, neobjavljena v ZOdl., točka 43).

251 Splošno sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju presoje v okviru prvega dela prvega tožbenega razloga in v okviru petega in šestega tožbenega razloga ter pri tem ugotovljenih napak (glej točke 130, 140 in 146 zgoraj) meni, da je primerno, da izvede neomejeno pristojnost, ki mu je podeljena s členom 31 Uredbe št. 1/2003, in da s svojo presojo nadomesti presojo Komisije glede zneska globe, ki jo je treba naložiti tožečima strankama.

252 Poudariti je treba, da gre v obravnavani zadevi gotovo za kartel, ki ima neko težo, saj so kršitvena ravnanja, pri katerih sta tožeči stranki v celoti sodelovali, razdelitev razpisov, določitev cen, določitev kvot, določitev pogojev prodaje, geografska razdelitev trga in izmenjava občutljivih informacij o ceni, obsegu prodaje in razpisih. Poleg tega gre za kartel svetovnih razsežnosti.

253 Vendar je treba trajanje kršitve za družbo Parker ITR ob upoštevanju tega, da je bil prvi tožbeni razlog sprejet, določiti na 5 let in pol namesto 19 let, saj tej družbi ni mogoče pripisati odgovornosti za kršitve, ki sta jih med letom 1986 in decembrom 2001 storili družbi ITR in Saiag ter njune prednice.

254 Iz tega je mogoče sklepati, da tožečima strankama prav tako ni treba odgovarjati za vodilno vlogo, ki jo je imela družba ITR med letoma 1999 in 2001.

255 Ob upoštevanju navedenega, zlasti kumulativnega učinka ugotovljenih nezakonitosti, Splošno sodišče meni, da pravična presoja okoliščin tega primera narekuje, da se končni znesek globe, naložene družbi Parker ITR, določi na 6 400 000 EUR. Tak znesek globe namreč omogoča učinkovito, s težo kršitve sorazmerno in dovolj odvračilno sankcioniranje nezakonitega ravnanja tožeče stranke.

256 Poleg tega je treba upoštevati, da je družba Parker-Hannifin 31. januarja 2002 pridobila vse delnice družbe ITR Rubber in da mora biti znesek globe, naložen matični družbi kot solidarno odgovorni, določen za obdobje od tega dne do 2. maja 2007.

257 Na podlagi navedenega je treba, prvič, člen 1(i) izpodbijane odločbe v delu, v katerem se nanaša na kršitev, ki se družbi Parker ITR očita za obdobje pred januarjem 2002, razglasiti za ničen, drugič, znesek globe, naložene tej družbi, določiti na 6.400.000 EUR, pri čemer je družba Parker-Hannifin solidarno odgovorna za 6 300 000 EUR, ker družbi Parker-Hannifin solidarne odgovornosti ni mogoče pripisati za obdobje od 1. do 31. januarja 2002, in nazadnje, tretjič, tožbo v preostalem zavrniti.

Stroški

258 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Na podlagi odstavka 3, prvi pododstavek, istega člena lahko Splošno sodišče, če vsaka stranka uspe samo deloma, odloči, da se stroški delijo.

259 Opozoriti je treba, da sta v obravnavani zadevi tožeči stranki predlagali občutno znižanje globe, ki jima je bilo odobreno. Zato Komisija nosi svoje stroške in stroške, ki sta jih priglasili tožeči stranki.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (prvi senat)

razsodilo:

1. Člen 1(i) Odločbe Komisije C(2009) 428 final z dne 28. januarja 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/39406 – cevi za uporabo v pomorstvu) se razglasi za ničen v delu, v katerem je Evropska komisija ugotovila, da je družba Parker ITR Srl sodelovala pri kršitvi v obdobju pred 1. januarjem 2002.

2. Člen 2(e) Odločbe C(2009) 428 final se razglasi za ničen.

3. Znesek globe, naložene družbi Parker ITR, se določi na 6 400 000 EUR, pri čemer je družba Parker-Hannifin Corp. solidarno odgovorna za znesek 6 300 000 EUR.

4. V preostalem se tožba zavrne.

5. Komisiji se naloži plačilo njenih stroškov in stroškov, ki sta jih priglasili Parker ITR in Parker-Hannifin.

Azizi Prek Frimodt Nielsen

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 17. maja 2013.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje spora 1

Sektor cevi za uporabo v pomorstvu, namenjenih za nafto in plin 2

Predstavitev tožečih strank 3

Upravni postopek 4

Izpodbijana odločba 5

Postopek in predlogi strank 6

Pravo 7

Predlog za razglasitev ničnosti 7

Prvi tožbeni razlog: zmotno pripisovanje odgovornosti za kršitev družbi Parker ITR za obdobje pred 1. januarjem 2002 7

Izpodbijana odločba 7

Trditve strank 8

Presoja Splošnega sodišča 10

Četrti tožbeni razlog: domnevna nepravilnost naložitve globe družbi Parker ITR za obdobje pred 11. junijem 1999 16

Izpodbijana odločba 16

Trditve strank 16

Presoja Splošnega sodišča 16

Peti tožbeni razlog: neupravičeno zvišanje globe, ker naj bi družba Parker ITR imela vodilno vlogo 16

Izpodbijana odločba 16

Trditve strank 16

Presoja Splošnega sodišča 17

Šesti tožbeni razlog: kršitev načela individualne odgovornosti in obveznosti obrazložitve v zvezi z zvišanjem globe, naložene družbi Parker-Hannifin zaradi vodilne vloge, ki se pripisuje družbi Parker ITR 17

Trditve strank 17

Presoja Splošnega sodišča 17

Drugi tožbeni razlog: neupravičen pripis odgovornosti tožečima strankama za kršitev, povezano z nezakonitim ravnanjem g. P., direktorja oddelka „Oil & Gas“ 17

Izpodbijana odločba 17

Trditve strank 18

Presoja Splošnega sodišča 18

Tretji tožbeni razlog: napačna opredelitev družbe Parker-Hannifin kot solidarno odgovorne za kršitev z družbo Parker ITR 19

Izpodbijana odločba 19

Trditve strank 20

Presoja Splošnega sodišča 20

Sedmi tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj zaradi uporabe napačne metode za izračun vrednosti prodaje za določitev globe 22

Izpodbijana odločba 22

Trditve strank 23

Presoja Splošnega sodišča 23

Osmi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, načela osebne odgovornosti in obveznosti obrazložitve pri izračunu 10-odstotnega praga prometa 25

Trditve strank 25

Presoja Splošnega sodišča 26

Deveti tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj in obveznosti obrazložitve, ker je Komisija zavrnila znižanje globe na podlagi sodelovanja 26

Izpodbijana odločba 26

Trditve strank 27

Presoja Splošnega sodišča 27

Predlog za spremembo, izvajanje neomejene pristojnosti s strani Splošnega sodišča in določitev končnega zneska globe 28

Stroški 29